Službeni list
Europske unije

HR
Serije L

2024/900

20.3.2024

UREDBA (EU) 2024/900 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 13. ožujka 2024.

o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 16. i 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([1]),

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ([2]),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([3]),

budući da:

(1) Ponuda i potražnja za političkim oglašavanjem rastu i sve su više prekogranične prirode. S tom aktivnošću povezan je velik, raznolik i rastući broj usluga, kao što su politička konzultantska društva, agencije za oglašavanje, platforme za oglašivačke tehnologije, poduzeća za odnose s javnošću, influenceri i različiti pružatelji usluga analize podataka i posredovanja. Političko oglašavanje može biti u raznim oblicima, među ostalim plaćeni sadržaj, sponzorirani rezultati pretraživanja, plaćene ciljane poruke, promicanje u rangiranju, promicanje nečega ili nekoga uključeno u sadržaj kao što su plasiranje proizvoda, oglašavanje preko influencera i drugi oblici podržavanja. Povezane aktivnosti mogu uključivati, na primjer, diseminaciju političkog oglašavanja na zahtjev sponzora ili objavljivanje sadržaja uz naplatu ili druge oblike naknade, uključujući davanja u naravi.

(2) Političko oglašavanje može se diseminirati i objavljivati preko granica različitim sredstvima i medijima na internetu i izvan njega. Brzo raste te se može diseminirati ili objavljivati u tradicionalnim neinternetskim medijima kao što su novine, televizija i radio, a sve više i putem internetskih platformi, internetskih stranica, mobilnih aplikacija, računalnih igara i drugih digitalnih sučelja. Potonje ne samo da se vjerojatno nudi preko granica, nego i otvara nova i ozbiljna regulatorna pitanja te pitanja izvršavanja. Upotreba političkog oglašavanja na internetu sve je šira, a određeni linearni oblici političkog oglašavanja izvan interneta, kao što su radio i televizija, nude se i na internetu kao usluge na zahtjev. Političke oglašivačke kampanje obično se organiziraju tako da se iskoristi niz različitih medija i oblika.

(3) S obzirom na to da se obično pruža uz naknadu, što može uključivati davanje u naravi, oglašavanje, uključujući političko oglašavanje, uslužna je djelatnost na temelju članka 57.

Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). U Izjavi br. 22, o osobama s invaliditetom, priloženoj Ugovoru iz Amsterdama, na konferenciji predstavnika vlada država članica usuglašeno je da institucije Unije moraju uzeti u obzir potrebe osoba s invaliditetom pri sastavljanju mjera na temelju članka 114. UFEU-a.

(4) Potreba osiguravanja transparentnosti legitiman je javni cilj u skladu s vrijednostima koje su zajedničke Uniji i njezinim državama članicama na temelju članka 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Građanima nije uvijek lako prepoznati političke oglase i ostvarivati svoja demokratska prava na informiran način. Sve veća sofisticiranost dezinformacija, diversifikacija akterâ, brz razvoj novih tehnologija i pojačano širenje manipulacije informacijama i uplitanja u naše demokratske izborne i regulatorne procese važni su izazovi za Uniju i države članice. Političko oglašavanje može biti izvor dezinformacija, posebno ako se oglašavanjem ne otkriva njegova politička priroda, potječe od sponzora izvan Unije ili podliježe tehnikama ciljanja ili tehnike isporuke oglasa. Visoka razina transparentnosti potrebna je, među ostalim, kao podrška za otvorenim i pravednim političkim raspravama i političkim kampanjama te slobodnim i poštenim izborima ili referendumima te kako bi se suzbile manipulacije informacijama i uplitanje, kao i nezakonito uplitanje, uključujući iz trećih zemalja. Transparentnost političkog oglašavanja doprinosi omogućavanju biračima i pojedincima općenito da pri susretu s političkim oglasom bolje razumiju u čije se ime to oglašavanje provodi kao i na koji ih način i zašto pružatelj usluga oglašavanja cilja, kako bi glasači bili u boljem položaju za donošenje informiranih odluka. Trebalo bi podržati medijsku pismenost kako bi se pojedincima pomoglo da što bolje iskoriste transparentnost političkog oglašavanja.

(5) Ovom se Uredbom nastoji osigurati da pružanje političkog oglašavanja potpuno poštuje temeljna prava.

(6) U kontekstu političkog oglašavanja često se upotrebljavaju tehnike ciljanja i tehnike isporuke oglasa na temelju obrade osobnih podataka, uključujući zabilježene i izvedene osobne podatke, kao što su podaci kojima se otkrivaju politička mišljenja i druge posebne kategorije podataka. Tehnikama ciljanja trebalo bi smatrati tehnike koje se primjenjuju za usmjeravanje političkog oglasa samo određenoj osobi ili skupini osoba, ili za isključivanje tih osoba, uobičajeno s prilagođenim sadržajem, na temelju obrade osobnih podataka. Tehnike isporuke oglasa trebalo bi tumačiti kao širok raspon tehnika optimizacije koje se oslanjaju na automatiziranu obradu osobnih podataka kako bi se povećao protok, doseg ili vidljivost političkog oglasa. Takve tehnike mogu upotrebljavati izdavači političkih oglasa, a posebno vrlo velike internetske platforme u smislu Uredbe (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]), kako bi političke oglase isporučili ciljanoj publici na temelju osobnih podataka i sadržaja oglasa. Isporuka oglasa s pomoću takvih tehnika uključuje upotrebu algoritama koji su trenutačno netransparentni za pojedince i čiji se učinak može razlikovati od namjere sponzora ili pružatelja usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora. S obzirom na potencijal zlouporabe osobnih podataka putem ciljanja, među ostalim putem mikrociljanja i drugih naprednih tehnika, takve tehnike mogu biti posebne prijetnje legitimnim javnim interesima, kao što su pravednost, jednake mogućnosti i transparentnost u izbornom postupku te temeljna prava na izražavanje, privatnost i zaštitu osobnih podataka, ravnopravnost i nediskriminaciju te na objektivno, transparentno i pluralističko informiranje.

(7) Političko oglašavanje trenutačno je različito regulirano u državama članicama, a u brojnim slučajevima usmjereno je na tradicionalne medijske oblike. Postoje posebna ograničenja,

uključujući ograničenja prekograničnog pružanja usluga političkog oglašavanja koja utječu na sposobnost vođenja prekograničnih i paneuropskih političkih kampanja. Neke države članice zabranjuju pružateljima usluga iz Unije s poslovnim nastanom u drugim državama članicama pružanje usluga političke prirode ili s političkom svrhom tijekom izbornih razdoblja. S druge strane, u nacionalnom pravu nekih država članica vjerojatno postoje nedostaci i pravne praznine što dovodi do toga da se političko oglašavanje ponekad diseminira bez obzira na relevantna nacionalna pravila, čime se riskira ugrožavanje reguliranja transparentnosti političkog oglašavanja.

(8) Kako bi se osigurala veća transparentnost političkog oglašavanja, među ostalim kako bi se odgovorilo na zabrinutost građana, neke su države članice već razmotrile ili razmatraju dodatne mjere za transparentnost političkog oglašavanja i podupiranje pravedne političke rasprave te slobodnih i poštenih izbora ili referenduma. Te se nacionalne mjere posebno razmatraju za političko oglašavanje koje se objavljuje i distribuira na internetu, a mogu uključivati i dodatna ograničenja. Te se mjere razlikuju u rasponu od neobvezujućih do obvezujućih mjera i obuhvaćaju različite elemente transparentnosti.

(9) Ta situacija dovodi do rascjepkanosti unutarnjeg tržišta, smanjuje pravnu sigurnost za pružatelje usluga političkog oglašavanja koji pripremaju, plasiraju, promiču, objavljuju, isporučuju ili diseminiraju političke oglase, stvara prepreke slobodnom kretanju povezanih usluga, narušava tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, među ostalim između pružatelja usluga na internetu i izvan njega i pružatelja internetskih usluga, te iziskuje složene napore za postizanje usklađenosti i dodatne troškove za relevantne pružatelje usluga.

(10) U tom kontekstu, pružatelji usluga političkog oglašavanja vjerojatno će biti odvraćeni od pružanja svojih usluga političkog oglašavanja u prekograničnim situacijama. To se posebno odnosi na mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća, koja često nemaju resurse za snošenje ili prenošenje visokih troškova usklađivanja povezanih s pripremom, plasiranjem, promicanjem, objavljivanjem, isporukom ili diseminacijom političkog oglašavanja u više država članica. To ograničava dostupnost usluga i negativno utječe na mogućnost pružatelja usluga da uvode inovacije i nude multimedijske i multinacionalne kampanje na unutarnjem tržištu.

(11) Stoga bi pri pružanju usluga političkog oglašavanja trebalo osigurati dosljednu i visoku razinu transparentnosti političkog oglašavanja u cijeloj Uniji, a razlike koje ometaju slobodno kretanje povezanih usluga na unutarnjem tržištu trebalo bi spriječiti utvrđivanjem usklađenih pravila za usluge političkog oglašavanja, među ostalim o transparentnosti i povezanim obvezama dužne pažnje za sponzore i pružatelje usluga političkog oglašavanja, jamčeći time ujednačenu zaštita prava osoba i nadzor na cijelom unutarnjem tržištu na temelju članka 114. UFEU-a.

(12) Države članice ne bi trebale u svoje nacionalne zakone zadržavati niti uvoditi odredbe o transparentnosti političkog oglašavanja koje odstupaju od odredaba utvrđenih u ovoj Uredbi, uključujući i strože ili manje stroge odredbe radi osiguravanja različite razine transparentnosti u političkom oglašavanju. Potpuno usklađivanje zahtjeva u pogledu transparentnosti i povezanih obveza dužne pažnje u vezi s političkim oglašavanjem povećava pravnu sigurnost i smanjuje rascjepkanost obveza koje pružatelji usluga ispunjavaju u kontekstu političkog oglašavanja.

(13)Potpuno usklađivanje zahtjeva u pogledu transparentnosti i povezanih obveza dužne pažnje ne bi trebalo dovoditi u pitanje slobodu pružatelja usluga političkog oglašavanja da dobrovoljno pružaju dodatne informacije o političkom oglašavanju kao dio slobode izražavanja i informiranja zaštićene na temelju članka 11. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”).

(14)Ova je Uredba ograničena na usklađivanje pravila o transparentnosti i povezanih obveza dužne pažnje za pružanje usluga političkog oglašavanja i o primjeni tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa, kao i pravila o nadzoru i izvršavanju. Ona ne bi trebala utjecati ni na sadržaj političkih oglasa ni na pravila Unije ili država članica kojima se uređuju aspekti povezani s političkim oglašavanjem, osim onih obuhvaćenih ovom Uredbom. Stoga se ovom Uredbom ne mijenjaju pravila kojima se uređuje provođenje i financiranje političkih kampanja, uključujući opće zabrane ili ograničenja političkog oglašavanja tijekom određenih razdoblja, tzv. razdoblja šutnje, donacije pojedinačnih donatora kampanja ili zabrane u pogledu upotrebe komercijalnog oglašavanja u svrhu izborne kampanje. Nadalje, ova Uredba pogotovo ne bi trebala utjecati na temeljna prava na slobodu mišljenja i slobodu govora.

(15)Pri primjeni i izvršavanju ove Uredbe u skladu s načelom proporcionalnosti trebalo bi uzeti u obzir posebne potrebe mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća. Pojam mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća trebalo bi tumačiti kao poduzeća koja ispunjavaju uvjete iz članka 3. stavaka 1., 2. i 3. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([5]).

(16)Ovom Uredbom bi se trebali predvidjeti usklađeni zahtjevi u pogledu transparentnosti i povezanih obveza dužne pažnje primjenjivi na gospodarske subjekte koji pružaju usluge političkog oglašavanja i povezane usluge, tj. aktivnosti koje se obično obavljaju uz naknadu, koja može uključivati davanja u naravi. Te se usluge sastoje od pripreme, plasiranja, promicanja, objavljivanja, isporuke i diseminacije političkih oglasa. Pravila ove Uredbe kojima se predviđa visoka razina transparentnosti usluga političkog oglašavanja temelje se na članku 114. UFEU-a. Ovom bi se Uredbom trebala rješavati i pitanja primjene tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa u kontekstu promicanja, objavljivanja, isporuke ili diseminacije političkog oglašavanja koje se temelje na obradi osobnih podataka. Pravila u ovoj Uredbi kojima se uređuje primjena tehnika ciljanja i isporuke oglasa temelje se na članku 16. UFEU-a. Političko oglašavanje usmjereno na pojedince u državi članici trebalo bi obuhvatiti oglašavanje koje su u cijelosti pripremili, plasirali, promicali, objavili, isporučili ili diseminirali pružatelji usluga s poslovnim nastanom izvan Unije, ali koje se diseminira pojedincima u Uniji. Kako bi se utvrdilo je li politički oglas usmjeren na pojedince u državi članici, trebalo bi uzeti u obzir čimbenike koji ga povezuju s tom državom članicom, uključujući jezik, kontekst, cilj oglasa i načine njegove diseminacije.

(17)Pri primjeni ove Uredbe trebalo bi uzeti u obzir posebnosti medija objavljivanja ili diseminacije političkog oglasa, posebno kako bi se modaliteti prilagodili televiziji, radiju i novinama, prema potrebi, u skladu s pravom Unije.

(18)Treba podsjetiti da prekogranično pružanje usluga oglašavanja na unutarnjem tržištu podliježe načelu nediskriminacije. To načelo podrazumijeva, među ostalim, da se pristup primatelja usluzi koja se nudi javnosti ne ograničava samo na temelju njegova državljanstva ili mjesta boravišta ili poslovnog nastana. Stoga pružateljima usluga političkog oglašavanja ne bi trebalo biti dopušteno diskriminirati sponzore s boravištem ili zakonitim poslovnim nastanom u Uniji

na temelju njihova mjesta boravišta ili poslovnog nastana, osim ako je različito postupanje opravdano i razmjerno u skladu s pravom Unije. Nediskriminirajući pristup prekograničnim uslugama političkog oglašavanja ključan je kako bi primatelji tih usluga mogli iskoristiti sve prednosti unutarnjeg tržišta u tom sektoru. Nediskriminirajući pristup prekograničnim uslugama političkog oglašavanja posebno je važan za europske političke stranke s obzirom na njihovu ulogu u stvaranju europske političke svijesti i izražavanju volje građana Unije kako je utvrđeno u članku 10. stavku 4. UEU-a i članku 12. stavku 2. Povelje te njihovu europskom pravnom statusu u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]).

Ne bi trebalo dopustiti da pružatelji usluga političkog oglašavanja neopravdano ograničavaju slobodu europskih političkih stranaka da primaju usluge prekograničnog političkog oglašavanja jer se time sprečava provedba djelotvornih političkih kampanja diljem Unije, čime im se onemogućava da ispune ulogu koja im je dodijeljena Ugovorima. Stoga pružatelji usluga političkog oglašavanja ne bi smjeli uskratiti svoje usluge europskoj političkoj stranci, otežavati joj njihovo korištenje ili te usluge učiniti manje privlačnima isključivo na temelju mjesta njezina poslovnog nastana, uključujući registraciju, ne isključujući pritom mogućnost različitog postupanja na temelju opravdanih objektivnih razloga. Slična razmatranja vrijede i za klubove zastupnika u Europskom parlamentu koji su osnovani u skladu s Poslovnikom Europskog parlamenta i obavljaju svoje dužnosti u okviru djelovanja Unije. Klauzulom o nediskriminaciji utvrđenom u ovoj Uredbi ne utvrđuje se niti se na bilo koji način utječe na pravni status europskih političkih stranaka ili klubova zastupnika u Europskom parlamentu jer se ona ograničava na razmatranje njihova položaja kao sponzora.

(19) Poznato je da uplitanje određenih subjekata iz trećih zemalja ili državljana trećih zemalja koji mogu sponzorirati političko oglašavanje u Uniji predstavlja ozbiljnu prijetnju demokraciji, koja je zajednička vrijednost Unije i čije je osiguravanje od temeljne važnosti za Uniju i njezine države članice. Stoga su neke države članice već uvele ili razmatraju različita ograničenja za subjekte iz trećih zemalja ili državljane trećih zemalja u pogledu osiguravanja financijskih sredstava u kontekstu izbora. Ta heterogena regulatorna situacija, koja će se vjerojatno pogoršati zbog napete međunarodne klime, stvara prepreke za poslovanje pružatelja usluga političkog oglašavanja na tržištima različitih država članica. Stoga bi tu heterogenu regulatornu situaciju trebalo ujednačiti zajedničkim minimalnim standardom. Od pružatelja usluga političkog oglašavanja trebalo bi zahtijevati da u razdoblju od tri mjeseca prije izbora ili referenduma organiziranog na razini Unije ili na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini u državi članici pružaju usluge političkog oglašavanja samo građanima Unije, državljanima trećih zemalja koji trajno borave u Uniji i imaju pravo glasa na tim izborima ili referendumu ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u Uniji koje nisu pod kontrolom subjekata iz trećih zemalja. Rizik od uplitanja u izbore ili referendume u različitim državama članicama i procjene država članica o tom riziku razlikuju se, zbog čega bi u različitim državama članicama mogla biti primjerena stroža nacionalna pravila kojima se posebno predviđaju dulja vremenska razdoblja za ograničavanje sponzorstva od strane subjekata iz trećih zemalja ili državljana trećih zemalja. Minimalni standard od tri mjeseca stoga ne bi trebao spriječiti države članice da predvide stroža nacionalna pravila u skladu s pravom Unije. Ako su izbori ili referendum najavljeni manje od tri mjeseca prije datuma održavanja tih izbora ili referenduma, to ne bi trebalo značiti da obveze nastaju u razdoblju prije najave izbora ili referenduma.

(20)Kako bi se suzbila manipulacija informacijama i uplitanje u političko oglašavanje, „internetske platforme” kako su definirane u Uredbi (EU) 2022/2065 potiču se, među ostalim putem Kodeksa dobre prakse u pogledu dezinformacija, da uspostave i provedu prilagođene politike i druge relevantne mjere, među ostalim sudjelovanjem u širim inicijativama za demonetizaciju dezinformacija kako bi se spriječilo plasiranja političkog oglašavanja koje sadržava dezinformacije.

(21)Političko oglašavanje i politički oglasi nisu definirani na razini Unije. Potrebna je definicija na razini Unije kako bi se utvrdilo područje primjene usklađenih obveza u pogledu transparentnosti i povezanih obveza dužne pažnje te pravila o uporabi tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa. Tom bi definicijom trebalo obuhvatiti sve oblike političkog oglašavanja te sva sredstva i načine objavljivanja ili diseminacije unutar Unije, neovisno o tome nalazi li se izvor unutar Unije ili u trećoj zemlji.

(22)Definicija političkog oglašavanja trebala bi uključivati oglašavanje koje politički akter izravno ili neizravno priprema, plasira, promiče, objavljuje, isporučuje ili diseminira ili koje se izravno ili neizravno na bilo koji način priprema, plasira, promiče, objavljuje, isporučuje ili diseminira za njega ili u njegovo ime. Političko oglašavanje obično je izravno ili neizravno pod kontrolom sponzora, koji bi mogao biti politički akter i koji bi osobito mogao odrediti političku prirodu, sadržaj ili objavljivanje političkog oglašavanja koje se priprema, plasira, promiče, objavljuje, isporučuje ili diseminira. Ponekad neki drugi subjekt može u konačnici imati kontrolu nad sponzorom. Utvrđivanje toga kontrolira li subjekt u konačnici sponzora trebalo bi se temeljiti na pravima, ugovorima ili bilo kojim drugim sredstvima kojima se, odvojeno ili u kombinaciji, te uzimajući u obzir relevantne činjenične ili pravne okolnosti, daje mogućnost izvršavanja odlučujućeg utjecaja na subjekt, posebno putem vlasništva, prava korištenja cjelokupne imovine subjekta ili njezina dijela, ili prava ili ugovora koji daju odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odluke tijela subjekta. Kako bi se utvrdilo da je poruka isključivo privatne ili isključivo komercijalne prirode, trebalo bi uzeti u obzir sve relevantne čimbenike kao što su njezin sadržaj, sponzor poruke, jezik koji se upotrebljava za prenošenje poruke, kontekst u kojem se poruka prenosi, uključujući razdoblje diseminacije, cilj poruke i sredstva kojima se poruka priprema, plasira, promiče, objavljuje, isporučuje ili diseminira te ciljana publika. Poruke koje se odnose na obiteljski status ili poslovne aktivnosti političkog aktera vjerojatno su isključivo privatne ili isključivo komercijalne.

(23)Ako drugi sudionici,promiču objavljuju, isporučuju ili diseminiraju poruku koja bi mogla utjecati i osmišljena je tako da utječe na ishod izbora ili referenduma, ponašanje glasača ili zakonodavni ili regulatorni postupka na razini Unije, nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini, to bi se također trebalo smatrati političkim oglašavanjem. Zakonodavni ili regulatorni proces trebao bi uključivati donošenje odluka opće primjene s obvezujućim učinkom na razini Unije, nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. Trebala bi postojati jasna i značajna veza između poruke i njezina potencijala da utječe na ishod izbora ili referenduma, ponašanje glasača ili na zakonodavni ili regulatorni proces. Kako bi se utvrdilo postojanje takve veze, trebalo bi uzeti u obzir sve relevantne čimbenike u trenutku kad se poruka promicala, objavila, isporučila ili diseminirala, primjerice identitet sponzora poruke, oblik i sadržaj poruke, govorni ili pisani jezik koji se upotrebljava za prenošenje poruke, kontekst u kojem se poruka prenosi, uključujući razdoblje diseminacije kao što je izborno razdoblje, cilj poruke i način na koji se poruka promicala, objavljivala, isporučivala ili diseminirala te ciljana publika. „Jezik” bi se

trebao tumačiti tako da uključuje sve jezike koji se upotrebljavaju u Uniji, uključujući regionalne dijalekte i znakovni jezik, pri čemu se koriste sva sredstva komunikacije ili kodifikacije, kao što su Brailleovo pismo i druga sredstva. Među tim čimbenicima, namjera bi trebala biti očigledna, a o postojanju veze ne bi trebalo donositi zaključak isključivo retroaktivno na temelju učinka poruke.

(24)Političko oglašavanje obuhvaća situaciju u kojoj pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje, isporuku ili diseminaciju poruke koja može utjecati i osmišljena je da utječe na ishod izbora ili referenduma, ponašanje glasača ili zakonodavni ili regulatorni proces provodi subjekt koji djeluje u svoje ime (interne aktivnosti). Interne aktivnosti, koje bi se trebale smatrati relevantnima isključivo za poglavlje III. ove Uredbe, trebale bi se tumačiti kao aktivnosti koje se provode unutar subjekta koje obuhvaćaju ili znatno doprinose pripremi, plasiranju, promicanju, objavljivanju, isporuci ili diseminaciji, bilo kojim sredstvom, poruke koja može utjecati i osmišljena je da utječe ishod izbora ili referenduma, ponašanje glasača ili zakonodavni ili regulatorni proces.

(25)Komercijalno oglašavanje i marketinške prakse mogu legitimno utjecati na percepciju potrošača o proizvodima i uslugama ili na njihovo ponašanje pri kupnji, među ostalim diferencijacijom robnih marki na temelju djelovanja poduzeća u području društveno odgovornog poslovanja, postizanja društvenog učinka ili bilo koje druge vrste namjenskog angažmana. Ova Uredba trebala bi se primjenjivati na komercijalno oglašavanje koje bi moglo utjecati i osmišljeno je tako da utječe na ishod izbora ili referenduma, ponašanje glasača ili na zakonodavni ili regulatorni proces.

(26)Komisija bi trebala izraditi zajedničke smjernice za djelotvornu provedbu ove Uredbe, a posebno kako bi se sponzorima ili pružateljima usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora pružila podrška u davanju izjava o političkim oglasima i identificiranju političkih oglasa, a pružateljima usluga političkog oglašavanja u olakšavanju takvih izjava i odgovarajućem upravljanju njima.

(27)U interesu djelotvorne komunikacije sa širom javnosti, javna priopćenja od strane, za ili u ime svakog tijela javne vlasti države članice ili Unije, uključujući članove vlade, kao što su priopćenja za medije ili konferencije kojima se najavljuju zakonodavne ili regulatorne inicijative i objašnjava odabir politike na kojem se takve inicijative temelje, ne bi se trebala smatrati političkim oglašavanjem, pod uvjetom da ne mogu utjecati i nisu osmišljena da utječu na ishod izbora ili referenduma, ponašanje glasača ili zakonodavni ili regulatorni proces. Slično tomu, praktične informacije iz službenih izvora država članica ili Unije koje su strogo ograničene na organizaciju i načine sudjelovanja na izborima ili referendumima, uključujući najavu kandidatura ili pitanja postavljena na referendumima, također se ne bi trebale smatrati političkim oglašavanjem.

(28)Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati u slučajevima kada je određeni javni prostor za predstavljanje kandidatâ izričito predviđen zakonom i dodijeljen besplatno, na primjer u slučaju dodjele prostora za takvo predstavljanje u općinama i drugim javnim prostorima ili dodjele određenog vremena emitiranja na televiziji, ako se to čini na pošten i nediskriminirajući način, na temelju transparentnih i objektivnih kriterija.

(29)Mediji doprinose dobrom funkcioniranju demokratskih procesa i imaju ključnu ulogu u slobodi izražavanja i informiranja, posebice u razdobljima neposredno prije izbora. Oni pružaju prostor

za javnu raspravu i doprinose oblikovanju javnog mnijenja. Ova Uredba stoga ne bi trebala utjecati na uredničku slobodu medija. Politička mišljenja izražena na bilo kojem mediju pod uredničkom odgovornošću ne bi trebala biti obuhvaćena osim u slučaju primanja konkretnog plaćanja ili druge naknade od treće strane za njihovu pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje, isporuku ili diseminaciju ili u vezi s njima. Međutim, ako pružatelji usluga političkog oglašavanja takva politička stajališta i mišljenja naknadno promiču, objavljuju ili diseminiraju, ona bi se mogla smatrati političkim oglašavanjem.

(30) Politička mišljenja izražena u osobnom svojstvu konkretan su izraz prava na slobodu izražavanja i informiranja. Nije riječ o političkom oglašavanju i potrebno je jasno utvrditi tu razliku. Kako bi se to postiglo, politička mišljenja izražena u osobnom svojstvu ne bi trebala biti obuhvaćena ovom Uredbom. Identificiranje političkih mišljenja izraženih u osobnom svojstvu obično bi trebalo proizlaziti iz pojedinačnog samoodređenja, ali se mogu uzeti u obzir kontekstualni elementi. Relevantni čimbenici mogli bi uključivati je li mišljenje izraženo u ime drugog subjekta, namjerava li poruka samopromicati kandidaturu ili kampanju na izborima, referendumu ili zakonodavnom ili regulatornom procesu, izražava li ga pojedinac koji je općenito aktivan u kampanji ili djelovanju za promjene u vezi s političkim ili društvenim pitanjima te je li poruka prenesena neograničenom broju osoba. Političko mišljenje ne bi se trebalo smatrati izraženim u osobnom svojstvu ako je predviđena konkretna naknada od trećih strana, uključujući davanja u naravi, za izražavanje tog mišljenja ili u vezi s izražavanjem tog mišljenja.

(31) Za potrebe ove Uredbe izbori bi se trebali tumačiti kao izbori za Europski parlament, svi izbori ili referendumi organizirani na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u državama članicama i izbori za određivanje vodstva političkih stranaka. Oni ne bi trebali obuhvaćati druge oblike izbora kao što su strukovni postupci glasovanja ili privatno organizirani postupci glasovanja.

(32) Potrebno je definirati politički oglas kao primjer političkog oglašavanja. Oglasi uključuju sredstvo kojim se promidžbena poruka prenosi, među ostalim u tiskanom obliku, putem radiodifuzijskih medija, na internetskim stranicama, tražilicama i medijima internetskog prijenosa ili putem usluga internetskih platformi;

(33) Definicija političkih aktera trebala bi upućivati na koncepte definirane pravom Unije, kao i nacionalnim pravom u skladu s međunarodnim pravnim instrumentima kao što su instrumenti Vijeća Europe. Definicija političkih aktera trebala bi obuhvaćati pridružene i pomoćne subjekte političke stranke koji su osnovani, s pravnom osobnosti ili bez nje, kako bi joj pružili potporu ili ostvarili njezine ciljeve, primjerice suradnjom s određenom skupinom birača ili u posebne izborne svrhe.

(34) Definicija političkih aktera trebala bi obuhvaćati i kandidate koji se biraju na izborima za bilo koju dužnost ili obnašatelje takvih dužnosti i članove vlade države članice na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini ili članove institucija Unije, osim Suda Europske unije, Europske središnje banke i Revizorskog suda.

(35) Definicija političke oglašivačke kampanje trebala bi upućivati na pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje, isporuku ili diseminaciju niza povezanih političkih oglasa tijekom trajanja ugovora za političko oglašavanje, na temelju zajedničke pripreme, sponzorstva ili financiranja.

(36)Definicija političkog oglašavanja ne bi trebala utjecati na nacionalne definicije političkih stranaka, političkih ciljeva ili političkih kampanja niti mijenjati ili zadirati u pravila za kampanje na nacionalnoj razini.

(37)Definicija političkog aktera ne bi trebala utjecati na nacionalna pravila o tome tko može voditi političku kampanju i ne bi trebala obvezati države članice da donesu takva pravila.

(38)Kako bi se obuhvatio širok raspon relevantnih pružatelja usluga povezanih s uslugama političkog oglašavanja, pružatelje usluga političkog oglašavanja trebalo bi tumačiti tako da obuhvaćaju pružatelje usluga koji su uključeni u pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje, isporuku ili diseminaciju političkih oglasa. Na primjer, pružatelji usluga političkog oglašavanja mogu djelovati u ime sponzora iniciranjem usluga političkog oglašavanja u njihovo ime.

(39)Definicija pružatelja usluga političkog oglašavanja ne bi trebala obuhvaćati pružatelje koji pružaju isključivo pomoćne usluge u odnosu na usluge političkog oglašavanja. Pomoćne usluge su usluge koje se pružaju uz političko oglašavanje i dopunjuju ga, ali nemaju izravan utjecaj na njegov sadržaj ili prikaz ni izravnu kontrolu nad njegovom pripremom, plasiranjem, promicanjem, objavljivanjem ili diseminacijom. Takve usluge mogu uključivati prijevoz, financiranje i ulaganje, kupnju, prodaju, pripremu i posluživanje hrane, marketing, računalne usluge, čišćenje i održavanje, poštanske usluge, usluge tiskanja, grafički, zvučni ili fotografski dizajn.

(40)Sponzora bi trebalo definirati kao osobu ili subjekt u čije se ime politički oglas priprema, plasira, promiče, objavljuje, isporučuje ili diseminira, na primjer pojedinačni kandidat na izborima ili politička stranka, a koji je obično osoba ili subjekt koji isplaćuje naknadu u zamjenu za usluge političkog oglašavanja.

(41)Izdavače političkih oglasa trebalo bi definirati kao pružatelje usluga političkog oglašavanja, obično na kraju lanca pružatelja usluga, koji objavljuju, isporučuju ili diseminiraju političke oglase njihovim emitiranjem, stavljanjem na raspolaganje putem sučelja ili stavljanjem na raspolaganje javnosti na drugi način.

(42)Pružatelji usluga političkog oglašavanja imaju odgovornosti kojima se podupire postizanje ciljeva ove Uredbe. Određeni pružatelji usluga političkog oglašavanja emitiraju političko oglašavanje, stavljaju ga na raspolaganje putem sučelja ili ga na drugi način stavljaju u javnu domenu te na temelju te uloge mogu osigurati da se to čini u skladu s ovom Uredbom i da se osigura visok standard transparentnosti. Ti bi pružatelji usluga stoga trebali imati posebne odgovornosti kao izdavači političkih oglasa te ih je potrebno identificirati kao takve.

(43)Sponzor bi trebao istinito izjaviti predstavlja li dotično oglašavanje političko oglašavanje kako je definirano u ovoj Uredbi i, u posljednja tri mjeseca prije izbora ili referenduma organiziranog na razini Unije ili na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini u državi članici, može li djelovati kao sponzor u skladu s ovom Uredbom. Sponzor bi trebao biti odgovoran za točnost takvih izjava. Osim toga, nakon što se oglašavanje prepozna kao političko, njegova daljnja diseminacija trebala bi i dalje biti sukladna zahtjevima u pogledu transparentnosti i povezanim zahtjevima dužne pažnje.

(44)S obzirom na važnost jamčenja osobito djelotvornosti pravila o transparentnosti i povezanih zahtjeva u pogledu dužne pažnje, ugovorni aranžmani sklopljeni za pružanje usluga političkog

oglašavanja trebali bi osigurati da se informacije, koje su potrebne kako bi se pružateljima usluga političkog oglašavanja omogućilo da postignu usklađenost s ovom Uredbom, prenose u dobroj vjeri, na potpun i točan način te bez nepotrebne odgode. U slučaju nepotpune, zastarjele ili pogrešne izjave ili informacija, ovom bi se Uredbom trebali predvidjeti dopuna, ažuriranje ili ispravak takve izjave ili informacija. To ne bi trebalo predstavljati opću obvezu pružatelja usluga političkog oglašavanja da prati istinitost izjava o političkoj prirodi oglasâ ili da provodi suvišne ili skupe postupke utvrđivanja činjenica. Kako bi se učinkovito proveo zahtjev za dopunu, ažuriranje ili ispravak takve izjave ili informacija, pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi prilagoditi svoja internetska sučelja kako bi olakšali ispunjavanje takvih obveza.

(45)Pružatelji usluga oglašavanja trebali bi izjavu ili informacije smatrati očito pogrešnima ako je to očigledno iz sadržaja oglasa, identiteta sponzora ili konteksta u kojem se relevantna usluga pruža, bez dodatnih provjera ili postupaka utvrđivanja činjenica.

(46)Izdavači političkih oglasa koji su vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice u smislu Uredbe (EU) 2022/2065 trebali bi s dužnom pažnjom utvrđivati, analizirati i procjenjivati sve sistemske rizike koje njihove usluge političkog oglašavanja predstavljaju u kontekstu njihovih procjena rizika u skladu s člankom 34. te uredbe i trebali bi uspostaviti razumne, razmjerne i djelotvorne mjere za ublažavanje tih rizika u skladu s člankom 35. te uredbe.

(47)Pravila o transparentnosti i povezani zahtjevi o dužnoj pažnji utvrđeni u ovoj Uredbi trebali bi se primjenjivati samo na usluge političkog oglašavanja, to jest političko oglašavanje koje se obično pruža uz naknadu, koja može uključivati davanje u naravi. Ta se pravila ne bi trebala primjenjivati na sadržaj koji učitava korisnik usluge internetskog posredovanja, kao što je internetska platforma, i koji je internetska posrednička služba distribuirala bez naknade za plasiranje, objavljivanje, isporuku ili diseminaciju određene poruke, osim ako je korisnik od treće strane primio naknadu za politički oglas.

(48)Pravila o transparentnosti i povezani zahtjevi o dužnoj pažnji ne bi se trebali primjenjivati ni na dijeljenje informacija putem elektroničkih komunikacijskih usluga kao što su usluge elektroničkih poruka ili telefonskih poziva, pod uvjetom da nije uključena usluga političkog oglašavanja.

(49)Sloboda izražavanja i informiranja, zaštićena člankom 11. Povelje, obuhvaća pravo pojedinca na političko mišljenje, primanje i širenje političkih informacija te na dijeljenje političkih ideja. Svako ograničenje te slobode mora biti u skladu s člankom 52. Povelje. Ta sloboda može podlijegati modulaciji i ograničenjima ako je to nužno i opravdano ostvarivanjem legitimnog javnog interesa i u skladu s općim načelima prava Unije, kao što su proporcionalnost i pravna sigurnost. To, među ostalim, vrijedi ako se političke ideje prenose preko pružatelja usluga političkog oglašavanja. Sloboda izražavanja i informiranja jedan je od temelja intenzivne demokratske rasprave.

(50)Ovom se Uredbom od država članica ne bi trebalo zahtijevati da poduzmu mjere koje su u suprotnosti s temeljnim načelima koja se odnose na slobodu izražavanja i informiranja, posebno na slobodu tiska i slobodu izražavanja u ostalim medijima kako one proizlaze iz ustavnih tradicija ili pravila koja uređuju prava i odgovornosti tiska ili ostalih medija te

njihova postupovna jamstva, ako se ta pravila odnose na utvrđivanje ili ograničavanje odgovornosti.

(51)U pogledu internetskih posrednika, na političke oglase koje objavljuju ili diseminiraju internetski posrednici primjenjuju se horizontalna pravila Uredbe (EU) 2022/2065 koja su primjenjiva na sve vrste internetskog oglašavanja, uključujući komercijalne i političke oglase. Primjereno je na temelju definicije političkog oglašavanja iz ove Uredbe propisati dodatnu granularnost zahtjeva u pogledu transparentnosti utvrđenih za izdavače političkih oglasa obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) 2022/2065, osobito vrlo velikih internetskih platformi. To se posebno odnosi na informacije povezane s financiranjem političkih oglasa. Zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi ne bi se trebala dovoditi u pitanje Uredba (EU) 2022/2065.

(52)Priprema, plasiranje, promicanje, objavljivanje, isporuka i diseminacija političkih oglasa mogu uključivati složeni lanac pružatelja usluga političkog oglašavanja. To se posebno odnosi na slučajeve u kojima odabir sadržaja oglašavanja, odabir kriterija za ciljanje i isporuku oglasa, pružanje podataka koji se koriste za ciljanje i isporuku oglašavanja, pružanje tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa, isporuku oglasa i njegovu diseminaciju mogu kontrolirati različiti pružatelji usluga.

Osim toga, sponzori također mogu biti uključeni u različite faze pripreme, plasiranja, promicanja, objavljivanja, isporuke i diseminacije političkog oglašavanja. Slično tome, u svrhu tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa voditelj obrade mogao bi odrediti svrhe i sredstva obrade zajedno s drugim voditeljima obrade ili bi postupak obrade mogao u ime voditelja obrade provesti drugi subjekt. S obzirom na sudsku praksu Suda Europske unije, zajedničko vođenje obrade može se uspostaviti i ako samo jedan subjekt ima pristup dotičnim osobnim podacima. Zbog svojih različitih doprinosa, odnosno definiranja parametara ciljanja, određivanja kategorija podataka i obrade pri prikazivanju oglasa, pružatelji usluga i sponzori redovito bi zajednički odlučivali o načinima i svrhama obrade osobnih podataka za političko oglašavanje te bi se stoga mogli smatrati zajedničkim voditeljima obrade u skladu s člankom 26. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]) i člankom 28. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]). Stoga je potrebno predvidjeti jasnu raspodjelu odgovornosti različitih subjekata na temelju ove Uredbe.

(53)Ako se zbog umjetne komercijalne ili ugovorne konstrukcije riskira zaobilaženje djelotvornosti obveza u pogledu transparentnosti utvrđenih u ovoj Uredbi, te bi se obveze trebale primjenjivati na subjekt ili subjekte koji u biti pružaju uslugu oglašavanja.

(54)Iako se u Uredbi predviđaju posebni zahtjevi, obveze utvrđene u ovoj Uredbi ne bi se trebale tumačiti kao nametanje opće obveze praćenja pružateljima usluga posredovanja u pogledu političkog sadržaja koji dijele fizičke ili pravne osobe, ni kao nametanje opće obveze pružateljima usluga posredovanja da poduzmu proaktivne mjere u vezi s nezakonitim sadržajem koje ti pružatelji usluga prosljeđuju ili pohranjuju.

(55)Kako bi se poduprla usklađenost sa zahtjevima iz ove Uredbe, posebno onima koji se odnose na primjenu tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa u kontekstu internetskog političkog oglašavanja, pružatelje posredničkih usluga potiče se da olakšaju identifikaciju političkog oglašavanja koje korisnici izravno učitavaju ili diseminiraju putem njihove usluge internetskog

posredovanja. Na primjer, pružatelji posredničkih usluga mogli bi korisnicima staviti na raspolaganje učinkovite mehanizme za ukazivanje na to da je oglas politički.

(56)Transparentnost političkog oglašavanja trebala bi pojedincima omogućiti da shvate da su izloženi političkom oglasu. Izdavači političkih oglasa trebali bi osigurati da se uz svaki politički oglas objavi jasna izjava o tome da je riječ o političkom oglasu i druge informacije, kao što je identitet njegova sponzora, politička kampanja čiji je dio i jesu li na njega primijenjene tehnike ciljanja i tehnike isporuke oglasa. Prema potrebi, ime sponzora može uključivati politički logotip. Izdavači političkih oglasa trebali bi osigurati da su politički oglasi točno označeni i trebali bi primjenjivati djelotvorno označivanje koje uključuje navedene informacije, uključujući jasnu naznaku o tome gdje preuzeti obavijest o transparentnosti. Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje provedbenih akata radi utvrđivanja formata i predloška oznaka te osiguravanja njihove prilagodbe upotrijebljenom mediju, uzimajući u obzir najnoviji tehnološki i tržišni razvoj, relevantna znanstvena istraživanja i najbolje prakse.

(57)Kako bi se podržala odgovornost u političkom procesu, informacije koje treba navesti u obavijesti o transparentnosti trebale bi uključivati i identitet sponzora i, ako je primjenjivo, subjekta koji u konačnici kontrolira sponzora. Trebalo bi se jasno naznačiti mjesto poslovnog nastana sponzora i je li sponzor fizička ili pravna osoba. Osobni podaci pojedinaca uključenih u političko oglašavanje, koji nisu povezani sa sponzorom ili drugim uključenim političkim akterima, ne bi se trebali navoditi u obavijesti o transparentnosti. Obavijest o transparentnosti trebala bi sadržavati i informacije o razdoblju diseminacije, svim povezanim izborima, utrošenom iznosu i vrijednosti drugih davanja primljenih djelomično ili potpuno za određeni oglas, kao i za cijelu političku oglašivačku kampanju, izvor utrošenih sredstava i druge informacije kako bi se osigurala pravednost distribucije političkog oglasa. Informacije o izvoru utrošenih sredstava odnose se, primjerice, na njihovo javno ili privatno podrijetlo i potječu li iz Unije ili izvan nje. Informacije o povezanim izborima ili referendumima trebale bi, kad je to moguće, uključivati poveznicu na informacije iz službenih izvora o organizaciji i načinima sudjelovanja ili promicanju sudjelovanja na tim izborima ili referendumima. Ako je politički oglas ponovno objavljen nakon što je bio suspendiran ili obustavljen zbog povrede ove Uredbe, tu bi činjenicu trebalo navesti u obavijestima o transparentnosti kako bi se osiguralo da su pojedinci obaviješteni na odgovarajući način. Obavijest o transparentnosti trebala bi biti dostupna odmah nakon objave ili diseminacije oglasa, a informacije koje sadržava trebalo bi ažurirati. Osim toga, obavijest o transparentnosti trebala bi sadržavati informacije o prijavljivanju političkih oglasa u skladu s mehanizmima utvrđenim u ovoj Uredbi. Tim zahtjevom ne bi se trebale dovoditi u pitanje odredbe o obavješćivanju utvrđene u Uredbi (EU) 2022/2065.

(58)Kako bi se osigurala veća transparentnost političkog oglašavanja potrebno je u relevantnoj obavijesti o transparentnosti prikupiti i prikazati informacije o dosegu političkog oglašavanja i angažmanu pojedinaca s njime. Doseg poruke odnosi se na podatke koji omogućuju kvantificiranje geografske distribucije i broja pojedinaca koji su pogledali ili primili političko oglašavanje ili na drugi način bili u interakciji s njime, uključujući broj pregleda, utisaka i klikova. Angažman s porukom odnosi se na podatke koji omogućuju kvantificiranje interakcija pojedinaca s političkim oglašavanjem na internetu, mjerenih na različite načine, uključujući razdoblje interakcije s političkim oglasom. Relevantni standardi za pripremu označivanja i

obavijesti o transparentnosti političkih oglasa trebali bi obuhvaćati kvantifikaciju dosega i angažmana.

(59)Prikaz informacija u obavijesti o transparentnosti može se razlikovati ovisno o korištenim sredstvima. Kako bi se jednostavno pristupilo informacijama iz obavijesti o transparentnosti u neinternetskom oglasu može se, na primjer, upotrijebiti poveznica na namjensku internetsku stranicu, kôd za brzi odgovor (ili „QR kôd”) ili jednakovrijedne tehničke mjere prilagođene korisnicima. Zahtjev da su informacije o obavijesti o transparentnosti, među ostalim, jasno vidljive trebao bi podrazumijevati da se one istaknuto pojavljuju u oglasu ili uz njega. Zahtjev da informacije objavljene u obavijesti o transparentnosti moraju biti lako dostupne, strojno čitljive kada je to tehnički moguće i prilagođene korisnicima trebao bi podrazumijevati zadovoljavanje potreba osoba s invaliditetom ispunjavanjem primjenjivih zahtjeva u pogledu pristupačnosti, uključujući, kada je to tehnički izvedivo, stavljanjem informacija na raspolaganje putem više od jednog osjetilnog kanala. Kako bi se mogla uzeti u obzir najnoviji tehnološki i tržišni razvoj, relevantna znanstvena istraživanja i najbolje prakse te kako bi se osiguralo da su obavijesti o transparentnosti prilagođene upotrijebljenom mediju, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuje njihov format i pružaju tehničke specifikacije.

(60)Ako se političko oglašavanje stavlja na raspolaganje u elektroničkom obliku, među ostalim putem internetskog medija, popratna obavijest o transparentnosti trebala bi također biti dostupna u elektroničkom obliku i u strojno čitljivom formatu. Političko oglašavanje koje je dostupno samo putem medija izvan interneta, kao što su tiskani leci ili tiskane novine, može biti popraćeno obavijestima o transparentnosti koje su također dostupne samo putem medija izvan interneta, uključenima u dotični tiskani letak ili novine. Međutim, ako se političko oglašavanje stavlja na raspolaganje putem medija izvan interneta, a obavijest o transparentnosti stavlja se na raspolaganje u elektroničkom obliku, obavijest o transparentnosti trebala bi također biti u strojno čitljivom formatu.

(61)Informacije bi se trebale smatrati strojno čitljivima ako su pružene u formatu koji softverske aplikacije mogu automatski obrađivati, bez ljudske intervencije, posebno u svrhu identificiranja, prepoznavanja i izdvajanja određenih podataka iz njih.

(62)Obavijesti o transparentnosti trebale bi biti oblikovane tako da informiraju korisnika i pomognu jasnoj identifikaciji političkog oglasa kao takvog. Trebale bi biti oblikovane tako da ostanu na istom mjestu ili dostupne u slučaju daljnje diseminacije političkog oglasa, primjerice objavom na drugoj platformi ili prosljeđivanjem među pojedincima. Informacije sadržane u obavijesti o transparentnosti trebale bi biti objavljene od samog početka do kraja objavljivanja političkog oglasa. Izdavači političkih oglasa trebali bi čuvati svoje obavijesti o transparentnosti, zajedno sa svim izmjenama, i na zahtjev ih staviti na raspolaganje, tijekom razdoblja od sedam godina nakon posljednje objave.

(63)S obzirom na to da političke oglase izdavači političkih oglasa stavljaju na raspolaganje javnosti, oni bi trebali objaviti ili diseminirati javnosti informacije uključene u obavijest o transparentnosti zajedno s objavom ili diseminacijom političkog oglasa. Ako izdavač političkog oglasa na bilo koji način postane svjestan da politički oglas ne ispunjava zahtjeve u pogledu transparentnosti iz ove Uredbe, na primjer nakon pojedinačne obavijesti, trebao bi se poduzeti najbolje napore da dopuni ili ispravi informacije koje se zahtijevaju na temelju ove Uredbe. Ako se informacije ne mogu dopuniti ili ispraviti bez nepotrebne odgode, izdavači

političkih oglasa ne bi trebali stavljati na raspolaganje ili bi trebali obustaviti objavljivanje ili javnu diseminaciju političkog oglasa koji ne ispunjava zahtjeve u pogledu transparentnosti iz ove Uredbe. U takvim situacijama izdavači političkih oglasa trebali bi obavijestiti dotične pružatelje usluga političkog oglašavanja i, ako je relevantno, sponzora o razumnim koracima poduzetima radi ispunjavanja zahtjeva iz Uredbe. Izdavač bi trebao obavijestiti sponzora ili pružatelja usluga koji djeluje u ime sponzora o svakoj donesenoj odluci u tom pogledu.

(64) Kako bi se osiguralo objavljivanje informacija o političkom oglašavanju na internetu koje se zahtijevaju na temelju ove Uredbe i djelotvoran pristup tim informacijama za sve zainteresirane pojedince, potrebno je i Komisija bi trebala uspostaviti i osigurati, izravno ili povjeravanjem te odgovornosti upravljačkom tijelu, upravljanje javnim repozitorijem za sve političke oglase na internetu, odnosno europskim repozitorijem političkih oglasa na internetu. Svako delegiranje upravljačkom tijelu trebalo bi podlijegati potrebnim regulatornim prilagodbama. Kako bi se podržao pristup pojedinaca informacijama, među ostalim i kako bi se olakšao rad zainteresiranih aktera, kao što su istraživači u njihovoj posebnoj ulozi, te kako bi se poduprli slobodni i pošteni izbori ili referendumi i poštene izborne kampanje, među ostalim nadziranjem sponzora političkih oglasa i analizom okruženja političkog oglašavanja, taj repozitorij trebao bi sadržavati funkciju kojom se omogućuje pristup političkom oglašavanju na internetu, zajedno s informacijama koje se zahtijevaju na temelju ove Uredbe, tijekom utvrđenog razdoblja putem jedinstvenog portala. Kako bi se pružila potpora izdavačima političkih oglasa koji nisu vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice u smislu Uredbe (EU) 2022/2065, taj repozitorij trebao bi obuhvaćati uslugu smještaja na poslužitelju kojom se osigurava besplatna dostupnost političkog oglašavanja na internetu i informacija koje se uz njega objavljuju. Ti izdavači političkih oglasa trebali bi u određenom roku staviti na raspolaganje potrebne informacije. Izdavači i sponzori političkih oglasa trebali bi i dalje biti odgovorni za političke oglase i druge informacije koje se stavljaju na raspolaganje putem europskog repozitorija političkih oglasa na internetu, među ostalim za njihovu potpunost i točnost te za osiguravanje njihova ažuriranja.

Kako bi se osiguralo djelotvorno funkcioniranje europskog repozitorija za političke oglase na internetu, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuju detaljni aranžmani za rad tog repozitorija. Ti provedbeni akti trebali bi se, među ostalim, odnositi na zajedničku strukturu podataka i aplikacijsko programsko sučelje kako bi se omogućio prijenos potrebnih informacija i njihovo preuzimanje iz repozitorija, metapodatke kako bi se internetskim tražilicama olakšala indeksacija političkih oglasa i njihovo uključivanje u repozitorij te standardizirana rješenja za provjeru autentičnosti kako bi se omogućilo povezivanje informacija o transparentnosti s političkim oglasima i autentikacija verzija informacija.

(65) Pri ispunjenju svojih obveza na temelju ove Uredbe pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi na odgovarajući način voditi računa o temeljnim pravima te drugim pravima i legitimnim interesima. Pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi osobito voditi računa o slobodi izražavanja i informiranja, uključujući slobodu i pluralizam medija.

(66) Osim toga, izdavači političkih oglasa koji su vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice u smislu Uredbe (EU) 2022/2065 trebali bi osigurati da se za svaki politički oglas informacije sadržane u obavijesti o transparentnosti stavljaju na raspolaganje u repozitorijima oglasa iz članka 39. te Uredbe i da su dostupne putem europskog repozitorija

političkih oglasa na internetu. Takve informacije trebalo bi staviti na raspolaganje od trenutka objave te bi ih trebalo ažurirati i pružati u skladu s dogovorenim industrijskim standardom za pristupačnost, strukturu podataka i pristup putem zajedničkog javno dostupnog aplikacijskog programskog sučelja.

(67) Ako je pružatelj usluge političkog oglašavanja koji udomljava ili na neki drugi način pohranjuje i pruža sadržaj političkog oglasa odvojen od pružatelja usluge političkog oglašavanja koji kontrolira internetsku stranicu ili drugo sučelje na kojem se politički oglas naposljetku prikazuje, te bi pružatelje trebalo zajedno smatrati izdavačima političkih oglasa, s odgovornošću u pogledu konkretne usluge koju pružaju, kako bi se osiguralo da je označivanje pruženo i da su dostupne obavijesti o transparentnosti i relevantne informacije. Njihovim ugovornim aranžmanima trebala bi se omogućiti usklađenost s ovom Uredbom.

(68) Informacije o iznosima i vrijednosti drugih davanja koji su djelomično ili u potpunosti primljeni za političko oglašavanje mogu korisno doprinijeti političkoj raspravi. Potrebno je osigurati da se iz godišnjih izvješća koja sastavljaju relevantni izdavači političkih oglasa može dobiti odgovarajući pregled aktivnosti političkog oglašavanja. Kako bi se poduprli nadzor i odgovornost, takvo bi izvješćivanje trebalo uključivati informacije o troškovima za ciljanje ili isporuku političkog oglašavanja u relevantnom razdoblju, zbirno za kampanju, te uključujući, prema potrebi, informacije koje su izdavačima političkih oglasa prenijeli drugi subjekti. Kako bi se izbjeglo nerazmjerno opterećenje, te obveze izvješćivanja o transparentnosti ne bi se trebale primjenjivati na mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća koja ispunjavaju uvjete na temelju članka 3. stavaka 1., 2. i 3. Direktive 2013/34/EU.

(69) Izdavači političkih oglasa koji pružaju usluge političkog oglašavanja trebali bi uspostaviti mehanizme koji bi fizičkim ili pravnim osobama omogućili da im prijave da određeni politički oglas koji su objavili nije u skladu s ovom Uredbom. Organizacije civilnog društva, organizacije za ljudska prava i nadzorne organizacije, novinari te drugi zainteresirani subjekti imaju ključnu ulogu u tom pogledu. Mehanizmi za prijavljivanje takvog oglasa trebali bi biti jednostavni za pristup i upotrebu i trebalo bi ih prilagoditi obliku oglašavanja koje izdavač političkog oglasa distribuira. U mjeri u kojoj je to moguće, ti bi mehanizmi trebali biti dostupni preko samog oglasa, primjerice na internetskoj stranici izdavača političkih oglasa. Ako je potrebno, izdavači političkih oglasa trebali bi uvesti tehničke mjere za osiguravanje minimalnih sigurnosnih standarda informacijske tehnologije, uključujući mjere za sprečavanje automatskog obavješćivanja. Izdavači političkih oglasa trebali bi se prema potrebi moći osloniti na postojeće mehanizme. Na primjer, ako su izdavači političkih oglasa pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju na internetu u smislu Uredbe (EU) 2022/2065 trebali bi se u slučaju političkih oglasa smještenih na poslužitelj na zahtjev primatelja njihovih usluga moći osloniti na mehanizme obavješćivanja i djelovanja u skladu s tom uredbom za obavijesti o neusklađenosti takvih oglasa s ovom Uredbom. Ako ti mehanizmi nisu dostupni, pojedinci bi trebali moći prijaviti takav politički oglas izravno nadležnim tijelima.

(70) U interesu dosljedne provedbe mehanizama kojima se omogućuje obavješćivanje o potencijalno neusklađenom političkom oglašavanju, Komisija bi trebala pripremiti smjernice, posebno za potporu pripremi odgovarajućih tehničkih specifikacija za mehanizme, prilagođenih audiovizualnim i tiskanim medijima kao i oglašavanju na internetu i izvan njega.

(71) Izdavači političkih oglasa trebali bi savjesno, neproizvoljno i objektivno ispitati i obraditi obavijesti primljene u skladu s ovom Uredbom, kako je ovdje navedeno. Izdavač političkih

oglasa trebao bi potvrditi primitak obavijesti i, prema potrebi, informirati fizičku ili pravnu osobu koja je dostavila obavijest o daljnjim radnjama u vezi s obaviješću te pružiti informacije o mogućnostima pravne zaštite, među ostalim, gdje je to primjenjivo, onima u skladu s Direktivom (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]), u pogledu oglasa na koji se obavijest odnosi. Kako bi se osiguralo da su zahvaćeni sponzori i pružatelji usluga političkog oglašavanja svjesni učinka obavijesti, izdavač političkih oglasa trebao bi također obavijestiti dotične sponzore ili pružatelje usluga političkog oglašavanja o svim relevantnim mjerama koje se poduzimaju nakon obavijesti. Kako bi se osiguralo djelotvorno funkcioniranje tih mehanizama u zadnjem mjesecu koji prethodi izborima ili referendumu, što je posebno osjetljivo, izdavači političkih oglasa koji se ne smatraju mikropoduzećima, malim ili srednjim poduzećima u skladu s člankom 3. stavcima 1., 2. i 3. Direktive 2013/34/EU trebali bi u roku od 48 sati obraditi obavijesti koje su primili o oglasu povezanom s tim izborima ili referendumom, pod uvjetom da se obavijest može u potpunosti obraditi na temelju u njoj uključenih informacija.

(72) Sve mjere koje poduzima izdavač političkih oglasa trebale bi biti strogo ciljane u smislu da bi prvenstveno trebale služiti za ispravljanje ili dopunu zahtijevanih informacija te samo u krajnjem slučaju za uklanjanje određenih informacija koje nisu u skladu s ovom Uredbom. Izdavač političkih oglasa pritom bi trebao uvažavati slobodu izražavanja i informiranja te druga temeljna prava.

(73) Kako bi se određenim subjektima omogućilo da ispunjavaju svoju ulogu u demokracijama, primjereno je utvrditi pravila o prosljeđivanju informacija objavljenih uz politički oglas ili sadržanih u obavijesti o transparentnosti zainteresiranim akterima kao što su provjereni istraživači, novinari, organizacije civilnog društva i priznati promatrači izbora kako bi se poduprlo ispunjavanje njihovih odgovarajućih uloga u demokratskom procesu. Od pružatelja usluga političkog oglašavanja ne bi se trebalo zahtijevati da odgovaraju na zahtjeve koji su nejasni, pretjerani ili se odnose na informacije kojima ne raspolažu. Nadalje, relevantnom pružatelju usluga političkog oglašavanja trebalo bi dopustiti da naplaćuje razumnu naknadu u slučaju znatnih troškova, uzimajući u obzir administrativne troškove pružanja informacija.

(74) Osobni podaci prikupljeni izravno od pojedinaca ili neizravno, kao što su opaženi ili izvedeni podaci, pri grupiranju pojedinaca u skladu s njihovim pretpostavljenim interesima ili interesima izvedenima iz njihove internetske aktivnosti, profiliranja ponašanja i drugih tehnika analize sve se više primjenjuju za ciljanje političkih poruka prema skupinama ili pojedinačnim biračima ili pojedincima te za jačanje njihova učinka. Na temelju obrade osobnih podataka, osobito posebnih kategorija osobnih podataka u skladu s uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725, različite skupine birača ili pojedinaca mogu se segmentirati, a njihove značajke ili ranjivost iskorištavati, primjerice, diseminacijom oglasa u određenim trenucima i na posebnim mjestima kako bi se iskoristili slučajevi u kojima bi bili osjetljivi na određenu vrstu informacija ili poruka. Takva obrada osobnih podataka ima konkretne i štetne učinke na temeljna prava i slobode pojedinaca, primjerice u pogledu poštenog i jednakog postupanja, prava da ne budu žrtve manipulacije, primanja objektivnih informacija, oblikovanja vlastita mišljenja, donošenja političkih odluka i ostvarivanja prava glasa. Nadalje, to negativno utječe na demokratski proces jer dovodi do rascjepkanosti javne rasprave o važnim društvenim pitanjima, selektivnog informiranja i, u konačnici, manipulacije biračkim tijelom. Time se također povećava rizik od širenja manipulacije informacijama i vanjskog upletanja.

Zavaravajuće ili prikriveno političko oglašavanje predstavlja rizik jer utječe na temeljne mehanizme kojima se omogućuje funkcioniranje našega demokratskog društva. Trebalo bi predvidjeti dodatna ograničenja i uvjete u odnosu na one utvrđene u uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725. Zahtjevi utvrđeni u ovoj Uredbi za primjenu tehnika ciljanja i isporuke oglasa koje uključuju obradu osobnih podataka u kontekstu političkog oglašavanja trebali bi se temeljiti na članku 16. UFEU-a.

(75) U skladu s pravom Unije voditelji obrade, kako su definirani u članku 4. točki 7. Uredbe (EU) 2016/679, trebali bi osigurati da na pojedinačno donošenje odluka ne utječu tamni obrasci kojima se bitno narušava ili ugrožava, namjerno ili u praksi, autonomno i informirano donošenje odluka pojedinaca, među ostalim korištenjem polja unaprijed označenih kvačicom i drugih pristranih i netransparentnih tehnika koje pojedince navode ili potiču na donošenje određenih odluka koje inače možda ne bi donijeli. Sustavna upotreba tamnih obrazaca, nejasni sporazumi o privoli, zavaravajuće informacije i nedovoljno vremena za čitanje uvjeta poslovanja uobičajene su prakse koje pojedincima otežavaju jasno informiranje i kontrolu u kontekstu industrije oglašavanja na internetu. Pravila kojima se sprečavaju tamni obrasci ne bi se smjela tumačiti tako da sprečavaju voditelje obrade da izravno komuniciraju s pojedincima. Međutim, voditelji obrade trebali bi se suzdržati od opetovanog zahtijevanja od pojedinca da donese odluku koja je već donesena, od činjenja postupka povlačenja privole znatno složenijim od postupka davanja privole, od otežavanja određenih odluka ili duljeg trajanja takvih odluka od drugih ili upotrebe zadanih postavki koje je vrlo teško promijeniti i kojima se neopravdano utječe na odluke pojedinaca na način kojim se narušavaju i ugrožavaju njihova neovisnost, donošenje odluka i izbor. Mehanizam za prikupljanje odluka od pojedinaca trebao bi biti jasan i jednostavan za upotrebu, a relativnom istaknutosti alternativa ne bi se trebalo nastojati utjecati na odluku pojedinca. Informacije koje se u tom pogledu pružaju pojedincima trebale bi biti sažete i sastavljene na jednostavnom i razumljivom jeziku te lako i izravno dostupne i istaknute.

(76) Izdavače političkih oglasa koji su pružatelji ili korisnici tehnika isporuke oglasa trebalo bi poticati da pruže rješenja kojima se na najmanju moguću mjeru svodi mogućnost diskriminacije u isporuci političkog oglasa na temelju obrade osobnih podataka.

(77) U kontekstu političkog oglašavanja na internetu zabranjene su tehnike ciljanja i isporuke oglasa koje uključuju izradu profila upotrebom posebnih kategorija osobnih podataka iz uredbi (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725. Ne bi smjelo biti moguće oslanjanje na iznimke utvrđene u članku 9. stavku 2. Uredbe (EU) 2016/679 i članku 10. stavku 2. Uredbe (EU) 2018/1725 za upotrebu tih tehnika u kontekstu političkog oglašavanja na internetu. Primjena tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa koje uključuju obradu osobnih podataka, osim posebnih kategorija osobnih podataka, u kontekstu političkog oglašavanja na internetu trebala bi biti dopuštena samo ako se temelji na osobnim podacima prikupljenima od ispitanika i uz njihovu izričitu privolu, danu zasebno za potrebe političkog oglašavanja. Uvažavajući ulogu političkih stranaka, zaklada, udruga ili bilo kojih drugih neprofitnih tijela u našoj demokraciji, takva ograničenja ne bi trebala utjecati na njihovu sposobnost komuniciranja s njihovim članovima i bivšim članovima te širenja informacija, kao što su bilteni, povezanih s njihovim političkim aktivnostima kada se temelje isključivo na podacima o pretplati i osobnim podacima koje su sami dostavili. Na obradu osobnih podataka primjenjuju se uredbe (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725, a izričitu privolu trebalo bi tumačiti kao privolu u smislu tih uredbi. Tehnike

ciljanja i tehnike isporuke oglasa, ako se koriste pod uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi, mogu biti korisne za diseminaciju političkog oglašavanja i informacija te za dopiranje do građana i njihovo informiranje.

(78) Voditelji obrade podataka ne bi trebali upotrebljavati osobne podatke dobivene od trećih strana u svrhu ciljanja ili isporuke oglasa u političkom oglašavanju. Kako bi se pomoglo spriječiti manipulativno mikrociljanje, ključno je da pružatelji usluga političkog oglašavanja poduzmu posebne mjere da bi osigurali da osobni podaci koji se prikupljaju i obrađuju u svrhu ciljanja i isporuke oglasa u okviru političkog oglašavanja budu ograničeni na ono što je potrebno u tu svrhu, primjerice ograničavanjem dostupnosti opcija za ciljanje i isporuke oglasa u okviru političkog oglašavanja koje se nude primateljima usluga na one koje zahtijevaju samo kombinaciju najviše pet kategorija.

(79) Zahtjev da se ciljanje ili isporuka oglasa u političkom oglašavanju ne temelji na izradi profila uz upotrebu posebnih kategorija osobnih podataka obuhvaća izradu profila s pomoću posebnih kategorija osobnih podataka evaluiranih na temelju osobnih podataka koji sami po sebi nisu posebne kategorije osobnih podataka. To bi mogao biti slučaj, na primjer, ako voditelj obrade podataka upotrebljava osobne podatke koji nisu posebne kategorije osobnih podataka kako bi se ispitanici kategorizirali kao osobe s određenim vjerskim, filozofskim ili političkim uvjerenjima i to neovisno o tome je li ta kategorizacija točna. Ne bi trebalo biti važno kako se ta kategorija označava ako se obradom osobnih podataka otkrije posebna kategorija osobnih podataka. Ako korisnik internetske društvene mreže posjećuje određenu stranicu ili upotrebljava aplikaciju ili drugu internetsku funkciju ili uslugu na koju se odnose jedna ili više kategorija iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 i, ovisno o slučaju, pruža osobne podatke prilikom registracije, naručivanja putem interneta ili druge interakcije s društvenom mrežom, obradu osobnih podataka koju provodi operator te internetske društvene mreže trebalo bi smatrati „obradom posebnih kategorija osobnih podataka” u smislu tog članka, koja je u načelu zabranjena, ako se tom obradom podataka omogućuje otkrivanje informacija koje pripadaju jednoj od tih kategorija, neovisno o tome odnose li se te informacije na korisnika te društvene mreže ili na bilo koju drugu fizičku osobu. To vrijedi neovisno o tome je li ispitanik obaviješten o namjeri upotrebe takvih podataka u svrhu ciljanja ili isporuke oglasa u okviru političkog oglašavanja u trenutku njihova prikupljanja.

(80) Privola za obradu osobnih podataka daje se i povlači u skladu s uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725. Takva privola trebala bi se dati jasnom potvrdnom radnjom ili izjavom kojom se izražava dobrovoljno, specifično, informirano i nedvosmisleno navođenje suglasnosti ispitanika s obradom osobnih podataka u svrhu političkog oglašavanja. Osim toga, za potrebe ove Uredbe privola bi trebala biti izričita i dana zasebno u svrhe političkog oglašavanja. Za potrebe ove Uredbe, među ostalim posebno ako je privola za obradu osobnih podataka radi ciljanja ili isporuke političkih oglasa dobivena tijekom pružanja internetske usluge, voditelji obrade trebali bi ishoditi privolu tako što će ispitaniku pružiti prilagođeno rješenje za pružanje, izmjenu ili povlačenje privole na izričit, jasan i izravan način. Voditelji obrade ne bi trebali osmišljavati i organizirati sučelja, kao ni upravljati njima na način kojim se zavarava ili manipulira ispitanika ili na drugi način bitno narušava ili umanjuje njegova sposobnost da slobodno da privolu za tu konkretnu svrhu. Za potrebe ove Uredbe zahtjev za dobivanje privole za obradu osobnih podataka ne može se izbjeći utvrđivanjem da je ispitanik dotične osobne podatke učinio dostupnima široj javnosti. Povlačenje privole za obradu osobnih

podataka radi ciljanja ili isporuke političkih oglasa trebalo bi biti jednako jednostavno kao i davanje te privole. Odbijanje ili povlačenje privole ispitaniku ne bi smjelo biti teže ili dugotrajnije od njezina davanja. Trebalo bi poštovati elektroničke signale koji upućuju na želju pojedinca da ne prima političke oglase.

(81) S obzirom na presudu Suda od 4. srpnja 2023. u predmetu C-252/21 ([10]), Meta Platforms i dr. (Conditions générales d'utilisation d'un réseau social), ispitanici bi trebali imati slobodu da u kontekstu političkog oglašavanja odbiju dati svoju privolu za određene postupke obrade podataka, bez obveze potpunog suzdržavanja od pristupa internetskoj usluzi. Kako je utvrdio Sud, tim bi korisnicima trebalo ponuditi ekvivalentnu alternativu koja nije popraćena takvim postupcima obrade podataka.

(82) Vrlo mladi ljudi posebno su ranjiva skupina koja se može iskoristiti zloupotrebom tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa. Iako još nemaju pravo glasa, takve osobe mogu biti posebno ciljane kako bi se manipuliralo raspravom. Tehnike ciljanja ili tehnike isporuke oglasa koje uključuju obradu osobnih podataka ispitanika za kojeg je s razumnom sigurnošću poznato da je najmanje godinu mlađi od dobi za glasovanje utvrđene nacionalnim pravilima trebale bi stoga u kontekstu političkog oglašavanja biti zabranjene.

(83) Kako bi se osigurala pojačana transparentnost i odgovornost, voditelji obrade trebali bi provoditi dodatne zahtjeve u pogledu transparentnosti pri upotrebi tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa u kontekstu političkog oglašavanja na internetu koje uključuje obradu osobnih podataka. Takvi zahtjevi trebali bi uključivati, među ostalim, donošenje politike u kojoj se opisuje upotreba takvih tehnika i glavni parametri, vođenje evidencije o njihovoj uporabi, provođenje godišnje procjene rizika upotrebe tih tehnika u pogledu temeljnih prava i sloboda te pružanje, zajedno s naznakom da je oglas politički oglas, dodatnih informacija potrebnih kako bi dotični pojedinac mogao razumjeti logiku o kojoj je riječ.

(84) Zahtjevi u pogledu transparentnosti i odgovornosti trebali bi se primjenjivati na sve voditelje obrade neovisno o tome djeluje li voditelj obrade u svoje ime, djeluje li zajedno s pružateljem usluga političkog oglašavanja ili je isti subjekt kao izdavač političkih oglasa. U slučajevima u kojima voditelj obrade nije ujedno i izdavač političkih oglasa, voditelj obrade trebao bi izdavaču političkih oglasa proslijediti internu politiku i osigurati da se druge informacije potrebne za usklađenost s ovom Uredbom priopće izdavaču političkih oglasa pravodobno i točno.

(85) Pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi izdavačima političkih oglasa proslijediti informacije potrebne za ispunjavanje njihovih obveza na temelju ove Uredbe. Prosljeđivanje takvih informacija moglo bi biti automatizirano i integrirano u uobičajene poslovne procese na temelju standarda.

(86) Kako bi se pojedinci dodatno osnažili za ostvarivanje prava na zaštitu podataka, izdavači političkih oglasa trebali bi dotičnim ispitanicima pružiti dodatne informacije i djelotvorne alate za potporu ostvarivanju njihovih prava u skladu s pravnim okvirom Unije za zaštitu podataka, uključujući pravo da izmijene svoje osobne podatke ili povuku svoju privolu ako su bili ciljani političkim oglašavanjem. Te bi informacije također trebale biti lako dostupne izravno iz obavijesti o transparentnosti. Alati dostupni pojedincima za pomoć u ostvarivanju njihovih prava trebali bi biti djelotvorni u svrhu sprječavanja da pojedinac bude ciljan političkim

oglasima te sprečavanja toga da ih jedan ili više određenih voditelja obrade ciljaju i da ih ciljaju na temelju određenih kriterija.

(87)Informacije koje treba pružiti u skladu sa svim zahtjevima primjenjivima na upotrebu tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa na temelju ove Uredbe trebale bi biti predstavljene u formatu koji je lako dostupan, jasno vidljiv i prilagođen korisnicima, među ostalim upotrebom jednostavnog jezika, te pristupačan osobama s invaliditetom.

(88)Primjereno je utvrditi pravila za prosljeđivanje informacija o ciljanju i isporuci oglasa drugim zainteresiranim subjektima. Primjenjivi režim trebao bi biti dosljedan s režimom za prosljeđivanje informacija povezanih sa zahtjevima u pogledu transparentnosti.

(89)Pružatelji usluga političkog oglašavanja s poslovnim nastanom u trećoj zemlji koji nude usluge u Uniji trebali bi imenovati ovlaštenog pravnog zastupnika u Uniji registriranog kod nadležnog tijela koje je imenovala svaka država članica kako bi se omogućio djelotvoran nadzor ove Uredbe nad tim pružateljima. Pravni zastupnik mogao bi biti zastupnik imenovan na temelju članka 27. Uredbe (EU) 2016/679 ili pravni zastupnik imenovan na temelju članka 13. Uredbe (EU) 2022/2065. Države članice trebale bi voditi javno dostupan registar svih pravnih zastupnika registriranih na njihovu državnom području u skladu s ovom Uredbom, a Komisija bi trebala uspostaviti i održavati javno dostupan portal povezan s internetskim stranicama koje pružaju države članice. S obzirom na važnost tog zahtjeva za djelotvorno izvršavanje ove Uredbe u odnosu na pružatelje usluga političkog oglašavanja s poslovnim nastanom u trećoj zemlji, kao i za održavanje jednakih uvjeta za sve pružatelje usluga političkog oglašavanja na unutarnjem tržištu, ako ne postoji imenovani pravni zastupnik, države članice trebale bi poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale usklađenost s ovom Uredbom, među ostalim obustavljanjem objavljivanja ili diseminacije relevantnih političkih oglasa ako se usklađenost ne može na drugi način osigurati.

(90)Za potrebe djelotvornog nadzora na temelju ove Uredbe potrebno je nadzornim tijelima povjeriti nadležnost za praćenje i izvršavanje relevantnih pravila te osigurati da raspolažu sredstvima koja su im potrebna za provedbu njihovih zadaća na temelju ove Uredbe. Ovisno o pravnom sustavu pojedine države članice i u skladu s postojećim pravom Unije, uključujući Uredbu (EU) 2016/679 i Uredbu (EU) 2022/2065, u tu se svrhu mogu imenovati različita nacionalna pravosudna ili upravna tijela.

(91)Za nadzor nad uslugama internetskog posredovanja u skladu s ovom Uredbom države članice trebale bi u tu svrhu imenovati nadležna tijela i osigurati da je takav nadzor koherentan s onim nadležnih tijela imenovanih u skladu s člankom 49. Uredbe (EU) 2022/2065. Koordinatori digitalnih usluga imenovani u skladu s tom uredbom u svakoj državi članici trebali bi u svakom slučaju biti odgovorni za osiguravanje koordinacije na nacionalnoj razini u pogledu tih pitanja i, prema potrebi, sudjelovati u prekograničnoj suradnji s drugim koordinatorima digitalnih usluga u skladu s mehanizmima utvrđenima u toj uredbi. Pri primjeni ove Uredbe taj bi mehanizam trebao biti ograničen na nacionalnu suradnju među koordinatorima digitalnih usluga i ne bi trebao uključivati izdizanje na razinu Unije kako je predviđeno Uredbom (EU) 2022/2065. U mjeri u kojoj Komisija ima isključivu nadležnost za nadziranje i osiguravanje usklađenosti vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica u smislu Uredbe (EU) 2022/2065 s obvezama utvrđenima u toj uredbi, Komisija bi trebala ocijeniti usklađenost tih aktera s njihovim obvezama u vezi s europskim repozitorijem političkih oglasa na internetu.

(92)Države članice trebale bi imenovati nadležna tijela za nadzor u pogledu onih aspekata ove Uredbe koji nisu u nadležnosti nadzornih tijela na temelju uredbi (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 radi nadziranja i izvršavanja relevantnih pravila. Kako bi se poduprlo poštovanje temeljnih prava i sloboda, vladavine prava, demokratskih načela i povjerenja javnosti u nadzor političkog oglašavanja, potrebna je nepristranost takvih tijela, njihova strukturna neovisnost o vanjskoj intervenciji ili političkom pritisku i njihovo primjereno ovlašćivanje za djelotvorno praćenje i poduzimanje mjera potrebnih za osiguravanje usklađenosti s ovom Uredbom, posebno s njezinim zahtjevima u pogledu označivanja i transparentnosti. Premda države članice mogu imenovati, konkretno, nacionalna regulatorna tijela ili druga tijela na temelju članka 30. Direktive 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([11]), također mogu imenovati druga tijela, kao što su izborna ili pravosudna tijela.

(93)Kako bi se nadzornim tijelima pružila potpora u obavljanju njihovih zadaća, Komisija bi trebala zatražiti od Europskog odbora za zaštitu podataka da izda smjernice upućene nadzornim tijelima iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 o obradi posebnih kategorija osobnih podataka radi ciljanja ili isporuke političkih oglasa, među ostalim o uvjetima za dobivanje privole u svrhu ciljanja ili isporuke političkih oglasa i suradnji između tih tijela i drugih tijela odgovornih za primjenu i izvršavanje zahtjeva utvrđenih u ovoj Uredbi.

(94)Trebalo bi podupirati neovisna nadzorna tijela u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 da u potpunosti iskoriste svoje ovlasti na temelju te uredbe radi nadziranja zaštite osobnih podataka predviđene ovom uredbom, među ostalim u okviru postupka suradnje, mehanizma konzistentnosti i, posebno, hitnog postupka. Razdoblje prije izbora ili referenduma posebno je važno za političke kampanje, u smislu utjecanja na građane da oblikuju politička mišljenja i ostvare svoja glasačka prava. Također je posebno osjetljivo na povrede primjenjivih pravila jer da bi korektivna mjera bila djelotvorna ona obično mora postojati prije izbora. Zbog toga povrede pravila primjenjivih na obradu osobnih podataka za ciljanje političkog oglašavanja u tom razdoblju mogu imati posebno značajne negativne učinke na prava građana, uključujući njihovu slobodu da oblikuju mišljenja bez neopravdanog upletanja i slobodu informiranja. Kako bi se osiguralo brzo djelovanje radi zaštite prava i sloboda pojedinaca tijekom kritičnog razdoblja prije glasovanja na izborima, tijela za zaštitu podataka trebala bi osigurati da mogu brzo djelovati kako bi osigurala ostvarivanje prava dotičnih ispitanika. U tom cilju bi tijela za zaštitu podataka trebala koristiti niz alata predviđenih Uredbom (EU) 2016/679 za međusobnu suradnju i pomoć, uključujući, ovisno o slučaju, hitni postupak utvrđen u članku 66. te Uredbe.

(95)Iako nadležna tijela odgovorna za primjenu ove Uredbe ne smiju odstupati od odluka nadzornih tijela odgovornih za primjenu Uredbe (EU) 2016/679 iz članka 51. te uredbe, ta nadležna tijela možda će trebati procijeniti je li političko oglašavanje u skladu s tom uredbom za potrebe ove Uredbe. U skladu s člankom 4. stavkom 3. UEU-a, ta nadležna tijela i ta nadzorna tijela dužna su međusobno lojalno surađivati i poštovati svoje ovlasti i nadležnosti kako bi se osigurala dosljednost primjene obiju uredbi.

(96)Ako u okviru prava Unije već postoje pravila o pružanju informacija nadležnim tijelima i suradnji s tim tijelima i među njima, kao što je članak 9. Uredbe (EU) 2022/2065 ili pravila utvrđena u Uredbi (EU) 2016/679, ta bi se pravila trebala primjenjivati mutatis mutandis na relevantne odredbe ove Uredbe.

(97)Kako bi se poduprla djelotvorna primjena, nadzor i izvršavanje odredbi ove Uredbe i ne dovodeći u pitanje uredbe (EU) 2016/679, (EU) 2018/1725 i (EU) 2022/2065, potrebno je utvrditi koje bi nadležno tijelo trebalo biti odgovorno ako se usluge političkog oglašavanja pružaju u više država članica ili ako pružatelj usluga političkog oglašavanja obavlja svoje glavne djelatnosti izvan države članice u kojoj se nalazi njegov glavni poslovni nastan ili imenovani pravni zastupnik. Ako pružatelj usluga pruža usluge političkog oglašavanja u više od jedne države članice, nadležno tijelo ili tijela države članice u kojoj se nalazi glavni poslovni nastan pružatelja usluga političkog oglašavanja trebala bi u pravilu biti odgovorna za djelotvornu primjenu, nadzor i v odredbi ove Uredbe. Pri utvrđivanju gdje pružatelj usluga političkog oglašavanja ima glavni poslovni nastan, nadležna tijela trebala bi uzeti u obzir mjesto glavnog sjedišta ili registriranog sjedišta tog pružatelja usluga u kojem se izvršavaju glavne financijske funkcije i operativna kontrola.

(98)U izvršavanju svojih nadzornih i ovlasti izvršavanja nadležna tijela svih država članica trebala bi prema potrebi surađivati i međusobno si pomagati. Ako povreda ove Uredbe na koju se sumnja uključuje samo nadležno tijelo ili tijela u kojima pružatelj usluga političkog oglašavanja nema glavni poslovni nastan, relevantno nadležno tijelo ili tijela trebala bi obavijestiti nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana, koje bi u skladu s tim trebalo ocijeniti to pitanje i, prema potrebi, poduzeti potrebne istražne i provedbene mjere.

(99)Kako bi se dodatno olakšala djelotvorna primjena i izvršavanje ove Uredbe u slučaju pružanja prekograničnih usluga, ako se istraga navodne povrede ove Uredbe odnosi na pružanje usluga političkog oglašavanja u jednoj ili više država članica u kojima pružatelj usluga nema glavni poslovni nastan, nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana trebalo bi moći pokrenuti i voditi zajedničku istragu uz sudjelovanje dotičnog nadležnog tijela ili više njih.

(100)Tijela nadležna za nadzor ove Uredbe trebala bi međusobno surađivati na razini Unije i nacionalnoj razini uz što bolje iskorištavanje postojećih struktura, uključujući, prema potrebi, nacionalne mreže suradnje, europsku mrežu za suradnju u području izbora kako je navedeno u Preporuci Komisije od 12. rujna 2018. o mrežama za suradnju u području izbora, transparentnosti na internetu, zaštiti od kibernetičkih sigurnosnih incidenata i borbi protiv dezinformacijskih kampanja u kontekstu izbora za Europski parlament, Europski odbor za digitalne usluge kako je uspostavljen u Uredbi (EU) 2022/2065 i Europsku skupinu regulatora za audiovizualne medijske usluge osnovanu u skladu s Direktivom 2010/13/EU. Takvom suradnjom trebala bi se olakšati brza i sigurna razmjena informacija o pitanjima povezanima s izvršavanjem nadzornih zadaća i zadaća izvršavanja u skladu s ovom Uredbom, među ostalim zajedničkim utvrđivanjem povreda, dijeljenjem saznanja i stručnog znanja te suradnjom na primjeni i izvršavanju relevantnih pravila.

(101)Kako bi se osigurala djelotvorna i strukturirana suradnja među svim nadležnim tijelima u svim aspektima ove Uredbe, nacionalne kontaktne točke koje imenuju države članice trebale bi se redovito sastajati na razini Unije u okviru mreže nacionalnih kontaktnih točaka. Kako bi se ojačala suradnja i razmjena informacija i praksi na razini Unije, ta bi mreža trebala blisko surađivati s europskom mrežom za suradnju u području izbora, Europskom skupinom regulatora za audiovizualne medijske usluge i drugim relevantnim mrežama ili tijelima.

(102)Kako bi se olakšala djelotvorna primjena obveza utvrđenih u Uredbi, potrebno je ovlastiti nacionalna tijela da od pružatelja usluga političkog oglašavanja zatraže relevantne

informacije o transparentnosti političkog oglašavanja. Informacije koje treba proslijediti nadležnim tijelima mogle bi se odnositi na oglašivačku kampanju, biti navedene zbirno po godinama ili se odnositi na određene oglase. Kako bi se osiguralo da se zahtjevi za takve informacije mogu ispuniti na djelotvoran i učinkovit način te da istodobno pružatelji usluga političkog oglašavanja ne budu izloženi nerazmjernom opterećenju, potrebno je utvrditi određene uvjete za te zahtjeve. U interesu pravovremenog nadzora izbornog postupka, pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi brzo, te u utvrđenom roku, odgovarati na zahtjeve nadležnih tijela. Tijekom posljednjeg mjeseca prije izbora ili referenduma trebalo bi smatrati da povreda tih obveza negativno i u velikoj mjeri utječe na prava pojedinaca te bi stoga pružatelji usluga političkog oglašavanja zatražene informacije trebali pružiti u kraćem utvrđenom roku. Pružatelji usluga političkog oglašavanja koji se smatraju mikropoduzećima ili malim poduzećima u skladu s člankom 3. stavcima 1. i 2. Direktive 2013/34/EU trebali bi dostaviti tražene informacije bez nepotrebne odgode i, ako je to moguće, prije datuma održavanja izbora ili referenduma. U interesu pravne sigurnosti i u skladu s pravom na obranu, zahtjevi nadležnog tijela za dostavljanje informacija trebali bi sadržavati odgovarajuće obrazloženje i informacije o dostupnoj pravnoj zaštiti.

Takvo obrazloženje ne mora biti potrebno ako bi otkrivanje razloga za traženje informacija očito ugrozilo sprečavanje, otkrivanje, istragu i progon kaznenih djela ili teških prekršaja. Težinu prekršaja koji opravdava takvu iznimku trebalo bi utvrditi uzimajući u obzir ne samo iznos novčane kazne ili sankcije koja se može izreći na temelju ove Uredbe, nego i negativne učinke koje bi mogao imati na izbore ili referendum, zakonodavni ili regulatorni proces. Pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi odrediti kontaktne točke za komunikaciju s nadležnim tijelima. Takve kontaktne točke mogle bi biti elektroničke. Iz ustaljene sudske prakse Suda Europske unije proizlazi da je zaštita osoba, kako fizičkih tako i pravnih, od arbitrarnih ili neproporcionalnih intervencija javnih tijela u sferu privatnih aktivnosti tih osoba opće načelo prava Unije. Osoba se može pozvati na tu zaštitu kao na pravo koje joj je zajamčeno pravom Unije, za potrebe članka 47. prvog stavka Povelje, kako bi pred sudom osporila radnju koja negativno utječe na tu osobu, kao što je nalog za pružanje informacija ili sankcija izrečena zbog nepoštovanja tog naloga.

(103) Države članice trebale bi odrediti nadležno tijelo kao nacionalnu kontaktnu točku na razini Unije za potrebe ove Uredbe. Kontaktna točka trebala bi, ako je moguće, biti članica europske mreže za suradnju u području izbora. Nacionalna kontaktna točka trebala bi olakšati suradnju nadležnih tijela država članica u njihovim nadzornim i zadaćama i zadaćama izvršavanja, konkretno djelujući kao posrednik za nacionalne kontaktne točke u drugim državama članicama i druga nadležna tijela u vlastitoj državi članici.

(104) Tijela država članica trebala bi osigurati da se povrede obveza utvrđenih u ovoj Uredbi od strane sponzora ili pružatelja usluga političkog oglašavanja sankcioniraju novčanim kaznama ili financijskim sankcijama ili, prema potrebi, drugim mjerama, uključujući periodične penale. Pritom bi trebala uzeti u obzir prirodu, težinu, ponavljanje i trajanje povrede, uzimajući u obzir javni interes, opseg i vrstu provedenih aktivnosti, kao i, ako je to primjenjivo, veličinu i ekonomsku sposobnost počinitelja povrede. Nadalje, tijela država članica trebala bi uzeti u obzir činjenicu izbjegava li dotični sponzor ili pružatelj usluga političkog oglašavanja ispunjavanje tih obveza, sustavno ili opetovano, među ostalim odgađanjem dostavljanja informacija zainteresiranim subjektima, kao i, ako je relevantno, je

li pružatelj usluga političkog oglašavanja aktivan u nekoliko država članica. Sankcije bi u svakom pojedinačnom slučaju trebale biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće, vodeći računa o osiguravanju dostatnih i dostupnih postupovnih jamstava, a posebno o potrebi da politička rasprava ostane otvorena i dostupna. Određene obveze imaju ključnu ulogu u djelotvornom ostvarivanju ciljeva ove Uredbe te bi se povrede tih obveza trebale smatrati posebno teškima.

(105) Pojedinci ili subjekti trebali bi moći nadležnim tijelima podnijeti pritužbe kako bi ih obavijestili o okolnostima koje bi mogle predstavljati povredu ove Uredbe. Treba podsjetiti da bi u tom kontekstu mogli biti primjenjivi i drugi upravni postupci predviđeni pravom Unije. Na primjer, ispitanici imaju pravo podnijeti pritužbe nadzornim tijelima imenovanima na temelju Uredbe (EU) 2016/679 zbog povreda koje se odnose na obradu njihovih osobnih podataka. Nadalje, pojedinci ili subjekti isto tako mogu podnijeti pritužbu i koordinatorima za digitalne usluge imenovanima na temelju Uredbe (EU) 2022/2065 protiv pružatelja posredničkih usluga zbog navodnih povreda te uredbe. Ne dovodeći u pitanje te postupke ili bilo koji drugi dostupan upravni postupak ili pravni lijek, nadležna tijela trebala bi rješavati takve pritužbe, što uključuje i obavješćivanje podnositelja pritužbe o daljnjem postupanju u vezi s pritužbom. Ako je nadležno tijelo obaviješteno o pritužbi koja je u nadležnosti nadležnog tijela u drugoj državi članici, ono bi tu pritužbu bez nepotrebne odgode trebalo proslijediti tom nadležnom tijelu.

(106) Izvršavanje ovlasti nadležnih tijela na temelju ove Uredbe trebalo bi podlijegati odgovarajućim postupovnim zaštitnim mjerama u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, uključujući djelotvoran pravni lijek i odgovarajući postupak.

(107) Kako bi se podržala njihova usklađenost s ovom Uredbom, pružateljima usluga i drugim zainteresiranim subjektima trebalo bi pružiti pravodobne i lako dostupne informacije o datumima izbora i referenduma. Države članice trebale bi stoga objaviti datume svojih izbora i referenduma te, ako je primjenjivo, datume svojih izbornih razdoblja. Te bi informacije trebale biti lako dostupne i pravodobne. One bi te informacije, odmah nakon objave tih datuma, također trebale pružiti javnosti putem platforme koju na raspolaganje stavlja Komisija.

(108) Kako bi se podržala djelotvorna provedba ove Uredbe od strane nacionalnih nadležnih tijela, Komisiju se potiče da prema potrebi izradi smjernice o identificiranju političkog oglašavanja i primjeni sankcija.

(109) Kako bi se ostvarili ciljevi ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s informacijama koje se uključuju u obavijest o transparentnosti i u vezi s informacijama o upotrebi tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ([12]) Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(110)Radi osiguravanja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji, kako je ovdje navedeno. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([13]).

(111)U roku od dvije godine od svakih izbora za Europski parlament Komisija bi trebala podnijeti javno izvješće o evaluaciji i preispitivanju ove Uredbe. Pri izradi tog izvješća Komisija bi trebala uzeti u obzir i provedbu ove Uredbe u kontekstu drugih izbora i referenduma koji se održavaju u Uniji.

(112)S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest doprinos pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje i povezane usluge te utvrđivanje pravila o upotrebi tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa u kontekstu objavljivanja i diseminacije političkog oglašavanja, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(113)Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje pravila utvrđena direktivama 2000/31/EZ ([14]), 2002/58/EZ ([15]), 2005/29/EZ ([16]), 2006/114/EZ ([17]), 2006/123/EZ ([18]), 2010/13/EU i 2011/83/EU ([19]) te Uredbom (EU) 2019/1150 Europskog parlamenta i Vijeća ([20]) kao i Uredbom (EU) 2022/2065, uključujući pravila o odgovornosti pružatelja usluga posredovanja utvrđena u člancima 4., 5., 6. i 8. te uredbe. Ovom Uredbom trebala bi se dopuniti pravna stečevina Unije u području zaštite podataka, posebno uredbe (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 te Direktiva 2002/58/EZ.

(114)Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje 20. siječnja 2022. ([21]),

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.
OPCE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i ciljevi

1. Ovom Uredbom utvrđuju se:

(a) usklađena pravila, uključujući obveze u pogledu transparentnost i povezane obveze dužne pažnje, za pružanje usluga političkog oglašavanja i povezanih usluga te, ako je primjenjivo, za sponzore, u pogledu prikupljanja, zadržavanja, otkrivanja i objavljivanja informacija povezanih s pružanjem takvih usluga na unutarnjem tržištu;

(b) usklađena pravila o primjeni tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa koje uključuju obradu osobnih podataka u kontekstu pružanja političkog oglašavanja na internetu;

(c) pravila o nadzoru i izvršavanju ove Uredbe, među ostalim u pogledu suradnje i koordinacije među nadležnim tijelima.

2. Politička mišljenja i drugi uredнички sadržaji, bez obzira na medij putem kojeg su izraženi, koji su predmet uredničke odgovornosti ne smatraju se političkim oglašavanjem, osim ako je za njihovu pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje, isporuku ili diseminaciju, ili s time u vezi, predviđeno posebno plaćanje ili druga naknada trećih strana.

3. Politička mišljenja koja su izražena u vlastito ime ne smatraju se političkim oglašavanjem.

4. Ciljevi ove Uredbe su:

(a) doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje i povezane usluge;

(b) zaštititi temeljna prava i slobode sadržane u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, a osobito pravo na privatnost i zaštitu osobnih podataka.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na političko oglašavanje ako se politički oglas diseminira u Uniji, stavlja u javnu domenu u jednoj ili više država članica ili je usmjeren na građane Unije, bez obzira na mjesto poslovnog nastana pružatelja usluga političkog oglašavanja ili mjesto boravišta ili poslovnog nastana sponzora te bez obzira na korištena sredstva.

2. Ova Uredba ne utječe na sadržaj političkih oglasa ili na pravila Unije ili nacionalna pravila kojima se uređuju aspekti povezani s političkim oglašavanjem koji nisu obuhvaćeni ovom Uredbom, uključujući pravila o organiziranju, financiranju i vođenju političkih kampanja, pravila o općim zabranama ili ograničenjima političkog oglašavanja tijekom određenih razdoblja i, ako je primjenjivo, pravila o izbornim razdobljima.

3. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje pravila utvrđena:

(a) Direktivom 2000/31/EZ;

(b) Direktivom 2002/58/EZ;

(c) Direktivom 2005/29/EZ;

(d) Direktivom 2006/114/EZ;

(e) Direktivom 2006/123/EZ;

(f) Direktivom 2010/13/EU;

(g) Direktivom 2011/83/EU;

(h) Uredbom (EU) 2019/1150;

(i) Uredbom (EU) 2022/2065.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „usluga” znači svaka samostalna gospodarska djelatnost, koja se obično pruža uz naknadu, kako je navedeno u članku 57. UFEU-a

2. „političko oglašavanje” znači priprema, plasiranje, promicanje, objavljivanje, isporuka ili diseminacija, bilo kojim sredstvom, poruke, koja se obično pruža uz naknadu ili putem internih aktivnosti ili kao dio političke oglašivačke kampanje:

   (a) od strane, za ili u ime političkog aktera, osim ako je isključivo privatne ili isključivo komercijalne prirode; ili

   (b) koja bi mogla utjecati te je osmišljena tako da utječe na ishod izbora ili referenduma, ponašanje glasača ili zakonodavni ili regulatorni proces na razini Unije, nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini;

   a ne uključuje:

   i. poruke iz službenih izvora država članica ili Unije koje su strogo ograničene na organizaciju i načine sudjelovanja na izborima ili referendumima, uključujući najavu kandidatura ili pitanja postavljena na referendumima, ili kojima se promiče sudjelovanje na izborima ili referendumima;

   ii. priopćenja za javnost s ciljem pružanja službenih informacija javnosti od strane, za ili u ime bilo kojeg tijela javne vlasti države članice ili za ili u ime Unije, uključujući od strane, za ili u ime članove vlade države članice, pod uvjetom da ne mogu utjecati i nisu osmišljena tako da utječu na ishod izbora ili referenduma, ponašanje glasača ili na zakonodavni ili regulatorni proces; i

   iii. predstavljanje kandidata na određenim javnim mjestima ili u medijima koje je izričito predviđeno zakonom i dodjeljuje se besplatno uz osiguravanje jednakog postupanja prema kandidatima;

3. „politički oglas” znači pojedinačni primjer političkog oglašavanja objavljen, isporučen ili diseminiran bilo kojim sredstvom;

4. „politički akter” znači bilo što od sljedećeg:

   (a) „politička stranka” kako je definirana u članku 2. točki 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 ili subjekt koji je izravno ili neizravno povezan s područjem djelovanja takve političke stranke;

   (b) „političko savezništvo” kako je definirano u članku 2. točki 2. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014;

   (c) „europska politička stranka” kako je definirana u članku 2. točki 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014;

   (d) kandidat koji se bira na izborima za bilo koju dužnost ili obnašatelj takve dužnosti na razini Unije, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, ili za bilo koji rukovodeći položaj u političkoj stranci;

   (e) član institucija Unije, osim Suda Europske unije, Europske središnje banke i Revizorskog suda, ili vlade države članice na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini;

   (f) organizacija političke kampanje s pravnom osobnošću ili bez nje, osnovana isključivo u svrhu utjecanja na ishod izbora ili referenduma;

   (g) svaka fizička ili pravna osoba koja predstavlja ili djeluje u ime bilo koje od osoba ili organizacija iz podtočaka od (a) do (f) i koja promiče političke ciljeve bilo koje od tih

osoba ili organizacija.

5. „usluga političkog oglašavanja” znači usluga političkog oglašavanja uz iznimku „usluge internetskog posredovanja” kako je definirana u članku 3. točke (g) Uredbe (EU) 2022/2065 koja se pruža bez naknade, za pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje, isporuku ili diseminaciju određene poruke;

6. „pružatelj usluga političkog oglašavanja” znači fizička ili pravna osoba koja se bavi pružanjem usluga političkog oglašavanja, uz iznimku isključivo pomoćnih usluga;

7. „politička oglašivačka kampanja” znači priprema, plasiranje, promicanje, objavljivanje, isporuka ili diseminacija niza povezanih političkih oglasa tijekom trajanja ugovora za političko oglašavanje, na temelju zajedničke pripreme, sponzorstva i financiranja;

8. „vrlo velika internetska platforma” znači internetska platforma koja je određena kao vrlo velika internetska platforma u skladu s člankom 33. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065;

9. „vrlo velika internetska tražilica” znači internetska tražilica koja je određena kao vrlo velika internetska tražilica u skladu s člankom 33. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065;

10. „sponzor” znači fizička ili pravna osoba na čiji se zahtjev ili u čije se ime politički oglas priprema, plasira, promiče, objavljuje, isporučuje ili diseminira;

11. „tehnike ciljanja ” znači tehnike koje se primjenjuju za obraćanje političkog oglasa samo određenoj osobi ili skupini osoba, ili za isključivanje tih osoba, na temelju obrade osobnih podataka;

12. „tehnike isporuke oglasa” znači tehnike optimizacije koje se upotrebljavaju za povećanje optjecaja, dosega ili vidljivosti političkog oglasa na temelju automatizirane obrade osobnih podataka i koje mogu služiti za isporuku političkog oglasa samo određenoj osobi ili skupini osoba;

13. „izdavač političkih oglasa” znači pružatelj usluga političkog oglašavanja koji objavljuje, isporučuje ili diseminira političko oglašavanje na bilo kojem mediju;

14. „voditelj obrade” znači „voditelj obrade” kako je definiran u članku 4. točki 7. Uredbe (EU) 2016/679 ili, ako je primjenjivo, kako je definiran u članku 3. točki 8. Uredbe (EU) 2018/1725.

Članak 4.

Načelo unutarnjeg tržišta

1. Države članice ne smiju, zbog razloga povezanih s transparentnošću političkog oglašavanja, zadržati ni uvoditi odredbe ili mjere koje odstupaju od onih utvrđenih u ovoj Uredbi.

2. Pružanje usluga političkog oglašavanja ne smije se zabranjivati ni ograničavati, među ostalim geografski, zbog razloga povezanih s transparentnošću ako su ispunjeni zahtjevi iz ove Uredbe.

Članak 5.

Pružanje usluga političkog oglašavanja u Uniji

1. Pružatelji usluga političkog oglašavanja ne smiju uvjetovati pružanje svojih usluga diskriminirajućim ograničenjima koja se temelje isključivo na mjestu boravišta ili poslovnog

nastana sponzora.

Pružatelji usluga političkog oglašavanja ne smiju ograničiti pružanje svojih usluga „europskoj političkoj stranci" kako je definirana u članku 2. točki 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014, ili klubu zastupnika u Europskom parlamentu, isključivo na temelju mjesta njihova poslovnog nastana.

2. Ne dovodeći u pitanje stroža nacionalna pravila, u posljednja tri mjeseca prije izbora ili referenduma organiziranih na razini Unije ili na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini u državi članici, usluge političkog oglašavanja koje se odnose na te izbore ili referendum pružaju se samo sponzoru ili pružatelju usluga koji djeluje u ime sponzora, a koji izjavljuje da je:

(a) građanin Unije; ili

(b) državljanin treće zemlje koji trajno boravi u Uniji i ima pravo glasa na tim izborima ili referendumu u skladu s nacionalnim pravom države članice boravišta; ili

(c) pravna osobe s poslovnim nastanom u Uniji koja nije u krajnjem vlasništvu ili pod krajnjom kontrolom državljanina treće zemlje, uz iznimku državljana trećih zemalja iz točke (b), ili pravne osobe s poslovnim nastanom u trećoj zemlji.

POGLAVLJE II.

OBVEZE U POGLEDU TRANSPARENTNOSTI I DUZNE PAZNJE ZA USLUGE POLITICKOG OGLASAVANJA

Članak 6.

Obveze u pogledu transparentnosti i dužne pažnje za usluge političkog oglašavanja

1. Usluge političkog oglašavanja pružaju se na transparentan način u skladu s obvezama utvrđenima u ovom članku, člancima od 7. do 17. i članku 21.

2. Pružatelji usluga političkog oglašavanja osiguravaju da ugovorni aranžmani sklopljeni za pružanje usluge političkog oglašavanja omogućuju usklađenost s relevantnim odredbama ove Uredbe, uključujući one koje se odnose na dodjelu odgovornosti i one koje se odnose na potpunost i točnost informacija.

Članak 7.

Utvrđivanje usluga političkog oglašavanja

1. Pružatelj usluga oglašavanja zahtijeva od sponzora i pružatelja usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora da izjave predstavlja li usluga oglašavanja čije su obavljanje zatražili od pružatelja usluge oglašavanja uslugu političkog oglašavanja u smislu članka 3. točke 5. i ispunjavaju li oni bilo koji od zahtjeva iz članka 5. stavka 2. Sponzori i pružatelji usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora dužni su dati takve izjave istinito i odgovorni su za njihovu točnost.

2. Pružatelji usluga političkog oglašavanja osiguravaju da se u ugovornim aranžmanima sklopljenima za pružanje usluge političkog oglašavanja zahtijeva od sponzora ili pružatelja usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora da pruže izjavu u skladu sa stavkom 1. ovog članka i relevantne informacije potrebne za usklađivanje s člankom 9. stavkom 1., člankom 11. stavkom 1. i člankom 12. stavkom 1. Te se informacije prosljeđuju u potpunosti, točno i bez nepotrebne odgode.

3. Sponzori pružaju informacije koje su pružateljima usluga političkog oglašavanja potrebne za usklađivanje s člankom 9. stavkom 1. točkama (a), (d), (e) i (f), člankom 11. stavkom 1. točkama od (a) do (d) i člankom 12. stavkom 1. točkama (a), (b), (c), (e), (h) i (k) prije ili tijekom razdoblja objavljivanja, isporuke ili diseminacije političkog oglasa, te osiguravaju njihovu točnost.

Ako sponzor ili pružatelj usluga oglašavanja koji djeluje u ime sponzora postane svjestan toga da su se informacije koje je proslijedio promijenile, osigurava da se ažurirane informacije pravodobno, potpuno i točno proslijede relevantnom pružatelju usluga političkog oglašavanja.

Ako sponzor ili pružatelj usluga oglašavanja koji djeluje u ime sponzora postane svjestan toga da su bilo koje informacije koje su proslijeđene izdavaču političkih oglasa ili koje je taj izdavač objavio nepotpune ili netočne, on bez nepotrebne odgode kontaktira dotičnog izdavača političkih oglasa i prosljeđuje mu potpune ili ispravljene informacije.

4. Pružatelji usluga političkog oglašavanja od sponzora ili pružatelja usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora koji dostave izjavu ili informacije u skladu s ovim člankom koje su očito pogrešne zahtijevaju da isprave tu izjavu ili te informacije. Sponzori ili pružatelji usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora unose takve ispravke, koje su potpune i točne, bez nepotrebne odgode.

5. Pružatelji usluga političkog oglašavanja koji upotrebljavaju internetsko sučelje osiguravaju da je to internetsko sučelje osmišljeno i organizirano na način koji sponzorima i pružateljima usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora olakšava ispunjavanje njihovih obveza iz stavka 1. ovog članka i članka 9. stavka 1.

Članak 8.

Identifikacija političkog oglasa

1. Kako bi se utvrdilo predstavlja li poruka političko oglašavanje u smislu članka 3. točke 2. podtočke (b), u obzir se uzimaju sva njezina obilježja, uključujući:

(a) sadržaj poruke;

(b) sponzora poruke;

(c) jezik prenošenja poruke;

(d) kontekst u kojem se poruka prenosi, uključujući razdoblje diseminacije;

(e) sredstvo kojim se poruka priprema, plasira, promiče, objavljuje, isporučuje ili diseminira;

(f) ciljanu publiku;

(g) cilj poruke.

2. Komisija izrađuje zajedničke smjernice kako bi doprinijela pravilnoj primjeni ovog članka.

Članak 9.

Vođenje evidencije

1. Pružatelji usluga političkog oglašavanja zadržavaju, u mjeri u kojoj je to potrebno za usklađivanje s ovom Uredbom, informacije koje prikupljaju pri pružanju svojih usluga o sljedećem:

(a) političkom oglasu ili političkoj oglašivačkoj kampanji s kojom su usluga ili usluge povezane;

(b) konkretnoj usluzi ili uslugama koje su pružili u vezi s političkim oglašavanjem;

(c) iznosima koje su fakturirali za uslugu ili usluge koje su pružili te vrijednost drugih davanja koje su djelomično ili u potpunosti primljene za pruženu uslugu ili pružene usluge;

(d) informacijama o javnim ili privatnim izvorima iznosa i drugih davanja iz točke (c) te o tome jesu li došli iz Unije ili izvan nje;

(e) identitetu i podacima za kontakt sponzora političkog oglasa i, ako je to primjenjivo, subjekta koji u konačnici kontrolira sponzora, te, u slučaju pravnih osoba, njihovom mjestu poslovnog nastana; i

(f) ako je primjenjivo, naznaku izbora, referenduma, zakonodavnog ili regulatornog procesa s kojima je politički oglas povezan.

2. Pružatelji usluga političkog oglašavanja poduzimaju razumne napore kako bi osigurali da su informacije koje se zadržavaju u skladu sa stavkom 1. potpune i točne.

3. Informacije iz stavka 1. su u pisanom ili u elektroničkom obliku. Takve se informacije čuvaju u strojno čitljivom formatu tijekom razdoblja od sedam godina od datuma posljednje pripreme, plasiranja, promicanja, objave, isporuke ili diseminacije, ovisno o slučaju.

4. Ovaj se članak ne primjenjuje na mikropoduzeća koja se smatraju takvima na temelju članka 3. stavka 1. Direktive 2013/34/EU ako je pružanje usluga oglašavanja isključivo marginalno i pomoćno uz njihove glavne djelatnosti.

Članak 10.

Prijenos informacija izdavaču političkih oglasa

1. Pružatelji usluga političkog oglašavanja osiguravaju da se informacije iz članka 9. stavka 1. pravodobno, u potpunosti i točno prenesu izdavačima političkih oglasa kako bi im se omogućilo da ispune svoje obveze iz ove Uredbe.

Svaki pružatelj usluga političkog oglašavanja prenosi informacije iz prvog podstavka tijekom pružanja relevantne usluge i u skladu s najboljom praksom i industrijskim standardima te, kad je to tehnički moguće, putem standardiziranog automatiziranog postupka.

Ako je izdavač političkih oglasa jedini pružatelj usluga političkog oglašavanja, sponzor prenosi relevantne informacije izdavaču političkih oglasa.

2. Ako pružatelj usluga političkog oglašavanja postane svjestan toga da su informacije koje je prenio izmijenjene, osigurava da se ažurirane informacije prenesu relevantnom izdavaču političkih oglasa.

Članak 11.

Zahtjevi u pogledu označivanja i transparentnosti za svaki politički oglas

1. Izdavači političkih oglasa osiguravaju da se uz svaki politički oglas stavljaju na raspolaganje sljedeće informacije na jasan, uočljiv i nedvosmislen način:

(a) izjava o tome da je riječ o političkom oglasu;

(b) identitet sponzora političkog oglasa i, ako je primjenjivo, subjekta koji u konačnici kontrolira sponzora;

(c) ako je primjenjivo, izbori, referendum ili zakonodavni ili regulatorni proces s kojima je politički oglas povezan;

(d) ako je primjenjivo, izjava o tome da se u političkom oglasu primjenjuju tehnike ciljanja ili isporuke oglasa;

(e) obavijest o transparentnosti koja sadržava informacije iz članka 12. stavka 1. ili jasna naznaka o tome gdje je lako i izravno dostupna.

2. Izdavači političkih oglasa osiguravaju potpunost informacija iz stavka 1. Izdavači političkih oglasa osiguravaju točnost informacija o tome gdje je dostupna obavijest o transparentnosti iz stavka 1. točke (e).

3. Informacije iz stavka 1. stavljaju se na raspolaganje u obliku oznaka prilagođenih upotrijebljenom mediju.

Te su oznake istaknute, omogućuju pojedincima da lako utvrde da je riječ o političkom oglasu te ostaju na mjestu u slučaju daljnje diseminacije političkog oglasa.

4. Komisija do 10. srpnja 2025. donosi provedbene akte kojima se utvrđuju format i predložak oznaka iz stavka 3. Tim provedbenim aktima osigurava se da su oznake prilagođene upotrijebljenom mediju, među ostalim za audiovizualne i tiskane medije kao i oglašavanje na internetu i izvan njega, uzimajući u obzir posebne značajke dotičnog medija, kao i najnovija tehnološka i tržišna dostignuća, relevantna znanstvena istraživanja i najbolje prakse.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

5. Države članice, uključujući nadležna tijela, i Komisija potiču izradu dobrovoljnih kodeksa ponašanja čija je namjena doprinijeti pravilnoj primjeni ovog članka, uzimajući u obzir posebne značajke relevantnih uključenih pružatelja usluga i posebne potrebe mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća koja se smatraju takvima na temelju članka 3. stavaka 1., 2. i 3. Direktive 2013/34/EU.

Članak 12.

Obavijesti o transparentnosti

1. Izdavači političkih oglasa osiguravaju da obavijest o transparentnosti iz članka 11. stavka 1. točke (e) sadržava sljedeće informacije:

(a) identitet sponzora i, ako je primjenjivo, subjekta koji u konačnici kontrolira sponzora, uključujući njihovo ime, adresu e-pošte i, ako je javno dostupna, njihovu poštansku adresu te, ako sponzor nije fizička osoba, adresu na kojoj ima mjesto poslovnog nastana;

(b) informacije koje se zahtijevaju na temelju točke (a) o fizičkoj ili pravnoj osobi koja osigurava naknadu u zamjenu za politički oglas ako je ta osoba različita od sponzora ili subjekta koji u konačnici kontrolira sponzora;

(c) razdoblje tijekom kojeg se politički oglas namjerava objavljivati, isporučivati ili diseminirati;

(d) zbirne iznose i zbirnu vrijednost drugih davanja koje su pružatelji usluga političkog oglašavanja djelomično ili u potpunosti primili za usluge političkog oglašavanja, uključujući

one koje je primio izdavač, te ako je relevantno, za političku oglašivačku kampanju;

(e) informacije o javnim ili privatnim izvorima iznosa i drugih davanja iz točke (d) te o tome dolaze li iz Unije ili izvan nje;

(f) metodologiju upotrijebljenu za izračun iznosa i vrijednosti iz točke (d);

(g) ako je primjenjivo, naznaku izbora ili referenduma i zakonodavnih ili regulatornih procesa s kojima je politički oglas povezan;

(h) ako je politički oglas povezan s izborima ili referendumom, poveznicu na službene informacije o načinima sudjelovanja u dotičnim izborima ili referendumu;

(i) ako je primjenjivo, poveznice na europski repozitorij za političke oglase na internetu iz članka 13.;

(j) informacije o mehanizmima iz članka 15. stavka 1.;

(k) ako je primjenjivo, je li prethodna objava političkog oglasa ili njegove ranije verzije suspendirana ili obustavljena zbog povrede ove Uredbe;

(l) ako je primjenjivo, izjavu da se u političkom oglasu primjenjuju tehnike ciljanja ili tehnike isporuke oglasa na temelju upotrebe osobnih podataka, uključujući informacije navedene u članku 19. stavku 1. točkama (c) i (e);

(m) ako je primjenjivo i tehnički izvedivo, doseg političkog oglasa u smislu broja pregleda i interakcija s političkim oglasom.

2. Izdavači političkih oglasa osiguravaju potpunost informacija iz stavka 1.

Izdavači političkih oglasa osiguravaju točnost informacija iz stavka 1. točaka (d), (f), (i), (j) i (m) prije i tijekom razdoblja objave, isporuke ili diseminacije političkog oglasa.

Ako pružatelj usluga političkog oglašavanja postane svjestan toga da su bilo koje informacije koje su proslijeđene izdavaču političkih oglasa ili koje je taj izdavač objavio nepotpune ili netočne, on bez nepotrebne odgode kontaktira dotičnog izdavača političkih oglasa i prosljeđuje tom izdavaču političkih oglasa potpune ili ispravljene informacije.

Ako izdavač političkih oglasa na bilo koji način postane svjestan toga da su informacije iz članka 11. stavka 1. i stavka 1. ovog članka nepotpune ili netočne, on poduzima najbolje napore kako bi se te informacije dopunile ili ispravile bez nepotrebne odgode, među ostalim stupanjem u kontakt sa sponzorom ili pružateljima usluga političkog oglašavanja.

Ako se informacije ne mogu dopuniti ili ispraviti bez nepotrebne odgode, izdavač političkih oglasa ne stavlja politički oglas na raspolaganje ili, bez nepotrebne odgode, obustavlja objavu, isporuku ili diseminaciju političkog oglasa.

Izdavač političkih oglasa bez nepotrebne odgode obavješćuje dotične sponzore ili pružatelje usluga političkog oglašavanja o svim odlukama na temelju petog podstavka ovog stavka.

3. Obavijesti o transparentnosti uključene su u svaki politički oglas ili su lako dostupne u svakom trenutku tijekom razdoblja objave političkog oglasa.

Obavijesti o transparentnosti ažuriraju se tijekom cijelog razdoblja objave političkog oglasa, predstavljene su u lako dostupnom formatu te su, barem kada je politički oglas dostupan u elektroničkom obliku, dostupne u strojno čitljivom formatu. Sastavljene su na jeziku političkog

oglasa. Izdavači političkih oglasa koji nude usluge u Uniji osiguravaju da su obavijesti o transparentnosti u skladu s primjenjivim zahtjevima u pogledu pristupačnosti, među ostalim, kad je to tehnički izvedivo, stavljanjem informacija na raspolaganje putem više od jednog osjetilnog kanala.

Obavijesti o transparentnosti jasno su vidljive i prilagođene korisnicima, među ostalim upotrebom jednostavnog jezika.

4. Izdavači političkih oglasa čuvaju svoje obavijesti o transparentnosti, zajedno sa svim njihovim izmjenama, tijekom razdoblja od sedam godina nakon zadnje objave dotičnog političkog oglasa.

5. Stavak 4. ovog članka ne primjenjuje se na mikropoduzeća koja se smatraju takvima na temelju članka 3. stavka 1. Direktive 2013/34/EU pod uvjetom da je pružanje usluga oglašavanja isključivo marginalno i pomoćno uz njihove glavne djelatnosti.

6. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi izmjene ove Uredbe dodavanjem točaka na popis točaka iz stavka 1. ovog članka i izmjenom stavka 1. točke (f) ovog članka s obzirom na tehnološki razvoj, tržišne prakse, relevantna znanstvena istraživanja, razvoj nadzora koji provode nadležna tijela i relevantne smjernice koje izdaju nadležna tijela, pod uvjetom da je takva izmjena potrebna za razumijevanje šireg konteksta političkog oglasa i ciljeva koji se njime nastoje ostvariti.

7. Komisija do 10. srpnja 2025. donosi provedbene akte radi utvrđivanja formata obavijesti o transparentnosti i pružanja tehničkih specifikacija za obavijest o transparentnosti kako bi se osiguralo da je prilagođena mediju koji se upotrebljava, uključujući za audiovizualne i tiskane medije kao i oglašavanje na internetu i izvan njega, uzimajući u obzir najnovija tehnološka i tržišna kretanja, relevantna znanstvena istraživanja i najbolje prakse te posebne potrebe mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća koja se smatraju takvima na temelju članka 3. stavaka 1., 2. i 3. Direktive 2013/34/EU.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

Članak 13.

Europski repozitorij političkih oglasa na internetu

1. Komisija uspostavlja europski repozitorij političkih oglasa na internetu („europski repozitorij”) te osigurava, izravno ili povjeravanjem te odgovornosti upravljačkom tijelu, upravljanje tim repozitorijem, koji je javni repozitorij za sve političke oglase na internetu koji su objavljeni u Uniji ili su usmjereni na građane Unije ili osobe s boravištem u Uniji. Taj repozitorij uključuje:

(a) funkcionalnost kojom se omogućuje javni pristup političkim oglasima na internetu, zajedno s informacijama koje pružaju izdavači političkih oglasa iz članka 12. stavka 1. u pogledu svakog političkog oglasa na internetu od trenutka njegove prve objave; informacije su dostupne u strojno čitljivom formatu, omogućeni su upitina temelju više kriterija te su javno dostupne na jedinstvenom portalu;

(b) uslugu smještaja na poslužitelju kojom se osigurava dostupnost političkog oglašavanja na internetu i informacija iz članka 12. stavka 1. koje se uz njega objavljuju, tijekom cijelog razdoblja u kojem se politički oglas prikazuje i sedam godina nakon posljednjeg prikazivanja političkog oglasa; ta usluga smještaja na poslužitelju i pristup informacijama na poslužitelju, poštuju i ne dovode u pitanje bilo kakve pravne zahtjeve za uklanjanje političkog oglasa i

informacija koje se uz njega objavljuju; ta usluga smještaja na poslužitelju besplatna je za izdavače političkih oglasa koji podnesu politički oglas na internetu u europski repozitorij.

2. Izdavači političkih oglasa koji su vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice osiguravaju da se svaki politički oglas, zajedno s informacijama iz članka 12. stavka 1. ove Uredbe, stavlja na raspolaganje u repozitoriju, kako je naveden u članku 39. Uredbe (EU) 2022/2065. Osim toga, ti izdavači političkih oglasa omogućuju pristup tim informacijama putem europskog repozitorija od trenutka objave i tijekom cijelog razdoblja u kojem prikazuju politički oglas te sedam godina nakon što je politički oglas posljednji put prikazan na njihovim internetskim sučeljima.

3. Ako izdavači političkih oglasa uklone određeni politički oglas ili onemoguće pristup tom oglasu na temelju navodne nezakonitosti ili neusklađenosti s njihovim uvjetima poslovanja, oni i dalje omogućuju pristup informacijama koje se zahtijevaju člankom 12. stavkom 1. ove Uredbe tijekom razdoblja iz članka 9. stavka 3. ove Uredbe. Tim se zahtjevom ne dovode u pitanje zahtjevi utvrđeni u članku 9. stavku 2. točki (a) podtočki i., članku 17. stavku 3. točkama od (a) do (e) i članku 39. stavku 3. Uredbe (EU) 2022/2065.

4. Izdavači političkih oglasa koji nisu oni navedeni u stavku 2. ovog članka, a koji objavljuju političke oglase putem internetske usluge svaki takav politički oglas i informacije koje se zahtijevaju na temelju članka 12. stavka 1. stavljaju na raspolaganje u europskom repozitoriju najkasnije 72 sata nakon prve objave političkog oglasa.

5. Komisija ili, ovisno o slučaju, upravljačko tijelo iz stavka 1. nisu odgovorni za potpunost i točnost političkog oglašavanja i informacija koje se u njemu objavljuju ili za njegovu usklađenost s relevantnim pravom Unije ili nacionalnim pravom i drugim primjenjivim obvezujućim pravilima.

6. Komisija do 10. travnja 2026. donosi provedbene akte u skladu s člankom 29. kako bi utvrdila detaljne aranžmane za pružanje zajedničke strukture podataka, standardiziranih metapodataka radi olakšavanja uključivanja političkih oglasa u europski repozitorij i indeksacije političkog oglašavanja na internetskim tražilicama, standardizirane autentifikacije i zajedničkog sučelja za programiranje aplikacija kako bi se uz pomoć jedinstvenog portala omogućio pristup skupu informacija objavljenih na internetu u skladu s ovom Uredbom.

Pri donošenju tih provedbenih akata Komisija uzima u obzir tehnološki, tržišni i znanstveni razvoj te nastoji ostvariti sljedeće ciljeve:

(a) omogućiti javni pristup informacijama iz stavaka 1., 2. i 3. uz pomoć europskog repozitorija;

(b) omogućiti jednostavan javni pristup obavijestima o transparentnosti na internetu upotrebom zajedničkog sučelja za programiranje aplikacija koje bi omogućilo pristup obavijestima i upite relevantnim bazama podataka;

(c) podupirati pristup trećih strana i javnosti obavijestima o transparentnosti, među ostalim omogućivanjem analize obavijesti o transparentnosti na internetu i njihova prikaza uz pomoć jedinstvenog portala i usluga pretraživanja prilagođenih korisnicima.

Članak 14.

Periodično izvješćivanje o uslugama političkog oglašavanja

1. Izdavači političkih oglasa uključuju informacije o iznosima ili vrijednosti drugih davanja djelomično ili u potpunosti primljenih za pružene usluge, uključujući o primjeni tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa, zbirno po kampanji, njihovim prilaganjem izvješću poslovodstva u smislu članka 19. Direktive 2013/34/EU.

Izdavači političkih oglasa informacije iz prvog podstavka stavljaju na raspolaganje nadležnim tijelima odgovornima za reviziju ili nadzor političkih aktera ako su takva tijela osnovana u skladu s nacionalnim pravom.

2. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se na mikro, mala i srednja poduzeća koja se smatraju takvima na temelju članka 3. stavaka 1., 2. i 3. Direktive 2013/34/EU.

Članak 15.

Upućivanje na potencijalno neusklađene političke oglase

1. Izdavači političkih oglasa imaju potrebne mehanizme koji fizičkim ili pravnim osobama omogućuju da ih obavijeste ako određeni politički oglas koji su objavili nije u skladu s ovom Uredbom.

2. Mehanizmi iz stavka 1. besplatni su, prilagođeni korisnicima i jednostavni za pristup, među ostalim putem obavijesti o transparentnosti. Ako je to tehnički moguće, ti mehanizmi omogućuju elektroničko dostavljanje obavijesti.

3. Ti mehanizmi olakšavaju podnošenje preciznih i potkrijepljenih obavijesti izdavačima političkih oglasa kako bi im se omogućilo da identificiraju neusklađenost dotičnih političkih oglasa s ovom Uredbom. U tu svrhu izdavači političkih oglasa poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućili i olakšali podnošenje obavijesti koje sadržavaju sve sljedeće elemente:

(a) potkrijepljeno objašnjenje razloga zbog kojih fizička ili pravna osoba koja podnosi obavijest tvrdi da dotični politički oglas nije u skladu s ovom Uredbom;

(b) informacije koje omogućuju identifikaciju političkog oglasa;

(c) ime i adresu elektroničke pošte fizičke ili pravne osobe koja podnosi obavijest.

4. Izdavači političkih oglasa bez nepotrebne odgode šalju potvrdu o primitku obavijesti primljene na temelju stavka 1. fizičkoj ili pravnoj osobi koja ju je dostavila.

5. Izdavači političkih oglasa koji su vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice bez nepotrebne odgode:

(a) savjesno, neproizvoljno i objektivno ispituju i odgovaraju na obavijesti primljene u skladu sa stavkom 1;

(b) obavješćuju fizičku ili pravnu osobu koja je dostavila obavijest iz stavka 1. o daljnjim radnjama poduzetima u vezi s njom.

6. Izdavači političkih oglasa koji nisu vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice bez nepotrebne odgode:

(a) poduzimaju najbolje napore da savjesno, neproizvoljno i objektivno ispituju i obrade obavijesti primljene u skladu sa stavkom 1;

(b) obavješćuju, barem na zahtjev, fizičke ili pravne osobe koje su poslale obavijest iz stavka 1. ovog članka o daljnjim radnjama poduzetima u vezi s njom; izdavači političkih oglasa koji se

smatraju mikropoduzećima na temelju članka 3. stavka 1. Direktive 2013/34/EU poduzimaju najbolje napore kako bi osigurali svoju usklađenost s ovom točkom.

7. U posljednjem mjesecu prije izbora ili referenduma izdavači političkih oglasa obrađuju u roku od 48 sati sve obavijesti koje prime o političkom oglasu povezanom s tim izborima ili referendumom, pod uvjetom da se obavijest može u potpunosti obraditi na temelju u njoj uključenih informacija. Izdavači političkih oglasa koji se smatraju mikropoduzećima ili malim ili srednjim poduzećima u skladu s člankom 3. stavcima 1., 2. i 3. Direktive 2013/34/EU poduzimaju najbolje napore kako bi bez nepotrebne odgode obradili sve obavijesti koje prime o političkim oglasima povezanima s tim izborima ili referendumom.

8. Izdavači političkih oglasa pružaju jasne i korisnicima prilagođene informacije o mogućnostima pravne zaštite u pogledu političkog oglasa na koji se obavijest odnosi i, ako je primjenjivo, o upotrebi automatiziranih sredstava za obradu obavijesti.

9. Izdavači političkih oglasa bez nepotrebne odgode obavješćuju dotične sponzore ili pružatelje usluga političkog oglašavanja o svim mjerama koje poduzmu nakon obavijesti iz ovog članka, koje utječu na dostupnost ili prikaz dotičnog političkog oglasa.

10. Izdavači političkih oglasa mogu odgovoriti na višestruke obavijesti na temelju stavka 1. u vezi s istim oglasom ili oglašivačkom kampanjom skupno, među ostalim upotrebom automatiziranih alata ili objavom na svojoj internetskoj stranici kojom upućuju na dotične obavijesti.

11. Nakon savjetovanja s mrežom nacionalnih kontaktnih točaka iz članka 22. stavka 8. Komisija može izdati smjernice kako bi pomogla izdavačima političkih oglasa u primjeni ovog članka.

Članak 16.

Prijenos informacija nacionalnim nadležnim tijelima

1. Kako bi provjerila usklađenost s člancima 9., 11., 12. i 14., nacionalna nadležna tijela ovlaštena su od pružateljâ usluga političkog oglašavanja zatražiti da im proslijedi sve potrebne informacije. Proslijeđene informacije potpune su, točne i pouzdane te se pružaju u jasnom, suvislom, konsolidiranom i razumljivom formatu. Kad je to tehnički moguće, informacije se prosljeđuju u standardiziranom i strojno čitljivom formatu.

2. Zahtjev iz stavka 1. sadržava sljedeće elemente:

(a) obrazloženje u kojem se objašnjava cilj za koji se traže informacije, osim ako je cilj zahtjeva sprečavanje, otkrivanje, istraga i progon kaznenih djela ili teških prekršaja, te osim ako bi navođenje razloga za zahtjev ugrozilo taj cilj;

(b) informacije o pravnoj zaštiti dostupnoj relevantnom pružatelju usluga političkog oglašavanja i sponzoru usluge političkog oglašavanja.

3. Po primitku zahtjeva u skladu sa stavkom 1. ovog članka pružatelji usluga političkog oglašavanja u roku od dva radna dana potvrđuju primitak tog zahtjeva i obavješćuju nacionalno nadležno tijelo o koracima koji su poduzeti kako bi se taj zahtjev ispunio. Relevantni pružatelj usluga političkog oglašavanja dostavlja tražene informacije u roku od osam radnih dana. Međutim, pružatelji usluga političkog oglašavanja koji se smatraju mikropoduzećima ili malim ili srednjim poduzećima u skladu s člankom 3. stavcima 1., 2. i 3. Direktive 2013/34/EU ulažu razumne napore

kako bi tražene informacije dostavili u roku od 12 radnih dana, a nakon toga bez nepotrebne odgode.

4. Odstupajući od stavka 3. ovog članka, u posljednjem mjesecu prije izbora ili referenduma pružatelji usluga političkog oglašavanja dostavljaju tražene informacije kojima raspolažu bez nepotrebne odgode, a najkasnije u roku od 48 sati. Međutim, pružatelji usluga političkog oglašavanja koji se smatraju mikropoduzećima ili malim poduzećima u skladu s člankom 3. stavcima 1. i 2. Direktive 2013/34/EU dostavljaju tražene informacije kojima raspolažu bez nepotrebne odgode i, ako je to moguće, prije datuma održavanja izbora ili referenduma.

5. Pružatelji usluga političkog oglašavanja određuju kontaktnu točku za komunikaciju s nacionalnim nadležnim tijelima. Pružatelji usluga političkog oglašavanja koji se smatraju mikropoduzećima ili malim ili srednjim poduzećima u skladu s člankom 3. stavcima 1., 2. i 3. Direktive 2013/34/EU mogu imenovati vanjsku fizičku osobu kao kontaktnu točku.

Članak 17.

Prijenos informacija drugim zainteresiranim subjektima

1. Na zahtjev zainteresiranih subjekata pružatelji usluga političkog oglašavanja tim subjektima odmah, besplatno i ako je to tehnički moguće u strojno čitljivom formatu prenose informacije koje ti pružatelji usluga političkog oglašavanja moraju imati u skladu s člancima 9., 11. i 12.

2. Zainteresirani subjekti koji zahtijevaju prijenos informacija u skladu sa stavkom 1. neovisni su od komercijalnih interesa i pripadaju jednoj od sljedećih kategorija ili više njih:

(a) provjereni istraživači u skladu s člankom 40. stavkom 8. Uredbe (EU) 2022/2065;

(b) članovi organizacija civilnog društva čiji su statutarni ciljevi zaštita i promicanje javnog interesa, ovlašteni na temelju nacionalnog prava ili prava Unije;

(c) politički akteri;

(d) nacionalni ili međunarodni promatrači izbora priznati u državi članici; ili

(e) novinari.

3. Na zahtjev zainteresiranog subjekta pružatelj usluga političkog oglašavanja poduzima najbolje napore kako bi što prije, a najkasnije u roku od jednog mjeseca, dostavio tražene informacije ili obrazloženi odgovor u skladu sa stavkom 5.

4. Pri pripremi informacija koje treba dostaviti u skladu sa stavkom 1. pružatelj usluga političkog oglašavanja može relevantne iznose navesti zbirno ili ih staviti u raspon, u mjeri u kojoj je to potrebno za zaštitu njegovih komercijalnih legitimnih interesa.

5. Ako su zahtjevi u skladu sa stavkom 1. očito nejasni, pretjerani ili se odnose na informacije kojima pružatelj usluga političkog oglašavanja ne raspolaže, taj pružatelj usluga može odbiti dostavljanje zatraženih informacija. U takvim slučajevima pružatelj usluga političkog oglašavanja šalje obrazloženi odgovor zainteresiranom subjektu koji je podnio zahtjev zajedno s informacijama o mogućnostima pravne zaštite, uključujući, ako je primjenjivo, one na temelju Direktive (EU) 2020/1828.

6. Ako obrada zahtjevâ u skladu sa stavkom 1. uključuje znatne troškove, pružatelj usluga političkog oglašavanja može naplatiti razumnu i razmjernu naknadu koja ni u kojem slučaju ne

smije premašiti administrativne troškove pružanja zatraženih informacija.

7. Pružatelji usluga političkog oglašavanja snose teret dokazivanja da je zahtjev očito nejasan, pretjeran ili da se odnosi na informacije kojima ne raspolažu ili da zahtjevi uključuju znatne troškove obrade.

POGLAVLJE III.

CILJANJE I ISPORUKA OGLASA U KONTEKSTU POLITIČKOG OGLAŠAVANJA NA INTERNETU

Članak 18.

Posebni zahtjevi povezani s tehnikama ciljanja i tehnikama isporuke oglasa u kontekstu političkog oglašavanja na internetu

1. Tehnike ciljanja ili tehnike isporuke oglasa koje uključuju obradu osobnih podataka u kontekstu političkog oglašavanja na internetu dopuštene su samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) voditelj obrade prikupio je osobne podatke od ispitanika;

(b) ispitanik je zasebno, a za potrebe političkog oglašavanja, dao izričitu privolu u smislu uredbi (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 na obradu osobnih podataka; i

(c) te tehnike ne uključuju „izradu profila” kako je definirano u članku 4. točki 4. Uredbe (EU) 2016/679 i članku 3. točki 5. Uredbe (EU) 2018/1725 upotrebom posebnih kategorija osobnih podataka iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 i članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1725.

2. U kontekstu političkog oglašavanja zabranjene su tehnike ciljanja ili tehnike isporuke oglasa koje uključuju obradu osobnih podataka ispitanika za kojeg voditelj obrade s razumnom sigurnošću zna da je barem jednu godinu mlađi od dobi za glasovanje utvrđene nacionalnim pravilima. Ispunjavanje obveza utvrđenih u ovom stavku ne obvezuje voditelja obrade da obrađuje dodatne osobne podatke kako bi ocijenio je li ispitanik jednu godinu mlađi od dobi za glasovanje.

3. Ovaj se članak ne primjenjuje na komunikacije bilo koje političke stranke, zaklade, udruge ili bilo kojeg drugog neprofitnog tijela, njihove članove i bivše članove ili na komunikacije, kao što su bilteni, povezane s njihovim političkim aktivnostima, pod uvjetom da se te komunikacije temelje isključivo na podacima o pretplati i da su stoga strogo ograničene na njihove članove, bivše članove ili pretplatnike kao i da se temelje na osobnim podacima koje su oni dostavili i ne uključuju obradu osobnih podataka radi ciljanja ili daljnjeg odabira primatelja i poruka koje primaju.

4. Za potrebe provedbe zahtjeva iz uredbi (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 u pogledu davanja izričite privole te njezina povlačenja nakon davanja, voditelji obrade osiguravaju sljedeće:

(a) da se od ispitanika ne traži da dâ privolu ako je već automatiziranim načinom naveo da ne pristaje na obradu podataka u svrhe političkog oglašavanja, osim ako taj zahtjev nije opravdan na temelju znatne promjene okolnosti;

(b) da se ispitaniku koji ne dâ privolu ponudi jednakovrijedna alternativa za korištenje internetskom uslugom bez primanja političkog oglašavanja.

Članak 19.

Dodatni zahtjevi u pogledu transparentnosti povezani s tehnikama ciljanja i tehnikama isporuke oglasa u kontekstu političkog oglašavanja na internetu

1. Pri primjeni tehnika ciljanja ili tehnika isporuke oglasa u kontekstu političkog oglašavanja na internetu koje uključuje obradu osobnih podataka, voditelji obrade, osim ostalih zahtjeva utvrđenih u ovoj Uredbi i zahtjeva utvrđenih u uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725, ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

(a) donose, provode i objavljuju unutarnju politiku u kojoj se jasno i jednostavnim jezikom opisuje kako se takve tehnike upotrebljavaju te takvu politiku zadržavaju tijekom razdoblja od sedam godina koje počinje od posljednje upotrebe tih tehnika;

(b) vode evidenciju o upotrebi takvih tehnika, relevantnim mehanizmima i parametrima koji se upotrebljavaju;

(c) uz naznaku da je riječ o političkom oglasu dostavljaju dodatne informacije koje su potrebne kako bi se dotičnom pojedincu omogućilo da razumije logiku i glavne parametre upotrijebljenih tehnika, među ostalim je li za ciljanje ili isporuku političkog oglasa upotrijebljen sustav umjetne inteligencije, i sve dodatne analitičke tehnike te uključujući sve sljedeće elemente:

   i. konkretne skupine ciljanih primatelja, uključujući parametre upotrijebljene za određivanje primatelja kojima se oglas diseminira;

   ii. kategorije osobnih podataka koji se upotrebljavaju za tehnike ciljanja ili tehnike isporuke oglasa;

   iii. ciljeve, mehanizme i logiku, uključujući parametre za uključivanje i isključivanje, te razloge za odabir tih parametara;

   iv. smislene informacije o upotrebi sustava umjetne inteligencije u ciljanju ili isporuci oglasa u kontekstu političkog oglašavanja;

   v. razdoblje diseminacije političkog oglašavanja i broj pojedinaca kojima se politički oglas diseminira;

   vi. poveznicu ili jasnu naznaku o tome gdje je politika iz točke (a) lako dostupna;

(d) pripremaju godišnju internu procjenu rizika upotrebe tehnika ciljanja ili tehnika isporuke oglasa za temeljna prava i slobode, čiji rezultati su javno dostupni;

(e) osiguravaju, zajedno s političkim oglasom, osim ako nije uključeno u obavijest o transparentnosti koja se zahtijeva na temelju članka 12. stavka 1. ove Uredbe, upućivanje na djelotvorna sredstva za potporu pojedincima u ostvarivanju njihovih prava na temelju uredaba (EU) 2016/679 ili (EU) 2018/1725, ovisno o slučaju, osobito upućivanje na prava pojedinaca na izmjenu osobnih podataka ili povlačenje privole, ovisno o slučaju, sadržava poveznicu na sučelje kojim se omogućuje ostvarivanje takvih prava.

2. Ako je voditelj obrade različit od izdavača političkog oglasa, voditelj obrade osigurava da se informacije iz stavka 1. točaka €€(e) dostave izdavaču političkih oglasa kako bi mu se omogućilo da ispuni svoje obveze na temelju ove Uredbe. Informacije se prenose pravodobno i točno, u

skladu s najboljom praksom i industrijskim standardima, standardiziranim automatiziranim postupkom ako je to tehnički moguće.

3. Pružatelji usluga političkog oglašavanja voditeljima obrade po potrebi prenose informacije potrebne za usklađivanje sa stavcima 1. i 2.

4. Informacije koje se pružaju u skladu sa stavkom 1. to€€(c) i (e) i stavcima 2. i 3. predstavljaju se u obliku koji je lako dostupan i, ako je to tehnički izvedivo, koji je također strojno čitljiv, jasno vidljiv i prilagođen korisnicima, među ostalim upotrebom jednostavnog jezika.

5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi izmjene ove Uredbe dodavanjem točaka na popis točaka iz stavka 1. ovog članka, u svjetlu tehnološkog razvoja, tržišnih praksi, relevantnih znanstvenih istraživanja te razvoja u nadzoru koji provode nadležna tijela kao i relevantnih smjernica koje izdaju nadležna tijela.

Članak 20.

Prijenos informacija o ciljanju ili isporuci političkih oglasa na internetu drugim zainteresiranim subjektima

Voditelji obrade poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi zainteresiranim subjektima iz članka 17. stavka 2. na njihov zahtjev i besplatno proslijedili informacije iz članka 19.

POGLAVLJE IV.
NADZOR I IZVRŠAVANJE

Članak 21.

Pravni zastupnik

1. Pružatelj usluga koji pruža usluge političkog oglašavanja u Uniji, ali nema poslovni nastan u Uniji, imenuje, u pisanom obliku, fizičku ili pravnu osobu kao svojeg pravnog zastupnika u jednoj od država članica u kojoj taj pružatelj nudi svoje usluge.

Imenovani pravni zastupnik registrira se pri nadležnom tijelu iz stavka 4. u državi članici u kojoj ima boravište ili u kojoj ima poslovni nastan. U tu svrhu pružatelji usluga tom nadležnom tijelu dostavljaju ime, poštansku adresu, adresu e-pošte i telefonski broj svog pravnog zastupnika. Dostavljene informacije moraju biti točne i u strojno čitljivom formatu te ažurirane.

2. Pravni zastupnik odgovoran je za osiguravanje usklađenosti s obvezama iz ove Uredbe i, ne dovodeći u pitanje odgovornost pružatelja usluga i sve pravne postupke koji bi se protiv njega mogli pokrenuti, može se smatrati odgovornim za svako nepoštovanje obveza iz ove Uredbe. Pravni zastupnik adresat je za svu komunikaciju s relevantnim pružateljem usluga predviđenu ovom Uredbom. Sva komunikacija s tim pravnim zastupnikom smatra se komunikacijom sa zastupanim pružateljem usluga.

3. Pružatelji usluga svom pravnom zastupniku osiguravaju potrebne ovlasti i dostatne resurse kako bi se zajamčila učinkovita i pravodobna suradnja s nacionalnim nadležnim tijelima i, ako je relevantno, Komisijom te kako bi se osiguralo poštovanje njihovih odluka.

4. Države članice imenuju jedno nacionalno nadležno tijelo odgovorno za vođenje javno dostupnih i strojno čitljivih internetskih registara svih pravnih zastupnika registriranih na njihovu

državnom području na temelju ove Uredbe. Nacionalno nadležno tijelo osigurava da su takve informacije lako dostupne, potpune i da se redovito ažuriraju. Države članice Komisiji dostavljaju poveznice na relevantne internetske stranice.

5. Komisija uspostavlja i održava javno dostupan portal s poveznicama na internetske stranice koje su dostavile države članice u skladu sa stavkom 4.

Članak 22.

Nadležna tijela i kontaktne točke

1. Nadzorna tijela iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 ili Europski nadzornik za zaštitu podataka iz članka 52. Uredbe (EU) 2018/1725 nadležni su za praćenje primjene članaka 18. i 19. ove Uredbe u području svoje nadležnosti. Članak 58. Uredbe (EU) 2016/679 i članak 58. Uredbe (EU) 2018/1725 primjenjuju se mutatis mutandis. Poglavlje VII. Uredbe (EU) 2016/679 primjenjuje se na aktivnosti obuhvaćene člancima 18. i 19. ove Uredbe.

2. Europski odbor za zaštitu podataka iz članka 68. Uredbe (EU) 2016/679 na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Komisije priprema smjernice za pomoć nadzornim tijelima iz Uredbe (EU) 2016/679 u procjeni ispunjavanja zahtjeva iz ove Uredbe.

3. Države članice imenuju nadležna tijela koja nadziru ispunjavaju li pružatelji posredničkih usluga u smislu Uredbe (EU) 2022/2065 obveze utvrđene u člancima od 7. do 17. i članku 21. ove Uredbe, ako je primjenjivo. Nadležna tijela koja su imenovana u skladu s Uredbom (EU) 2022/2065 mogu također biti među nadležnim tijelima imenovanima da nadziru ispunjavaju li internetski posrednici obveze utvrđene u člancima od 7. do 17. i članku 21. ove Uredbe. Koordinator za digitalne usluge iz članka 49. Uredbe (EU) 2022/2065 u svakoj državi članici odgovoran je za osiguravanje koordinacije na nacionalnoj razini u pogledu pružatelja posredničkih usluga kako je definirano Uredbom (EU) 2022/2065. Članak 49., članak 58. stavci od 1. do 4. i članak 60. stavak 1. Uredbe (EU) 2022/2065 primjenjivi su u pitanjima povezanima s primjenom ove Uredbe u pogledu pružatelja posredničkih usluga. Članak 51. Uredbe (EU) 2022/2065 primjenjuje se *mutatis mutandis* u pogledu ovlasti nadležnih tijela imenovanih na temelju ovog stavka.

4. Svaka država članica imenuje jedno ili više nadležnih tijela odgovornih za primjenu i izvršavanje aspekata ove Uredbe koji nisu navedeni u stavcima 1. i 3. ovog članka. Ta nadležna tijela mogu biti različita od onih iz stavaka 1. i 3. ovog članka i mogu biti ista kao ona iz članka 30. Direktive 2010/13/EU. Svako nadležno tijelo imenovano na temelju ovog stavka strukturno je potpuno neovisno o sektoru i bilo kakvoj vanjskoj intervenciji ili političkom pritisku. Djelujući potpuno neovisno, djelotvorno prati i poduzima potrebne i proporcionalne mjere kako bi se osigurali nadzor, usklađenost i izvršavanje ove Uredbe.

5. Nadležna tijela iz stavka 4., pri provedbi svojih zadaća u vezi s ovom Uredbom, ovlaštena su:

(a) tražiti pristup podacima, dokumentima ili svim potrebnim informacijama, osobito od dotičnih sponzora ili pružateljâ usluga političkog oglašavanja, koje nadležna tijela upotrebljavaju samo u svrhu praćenja i procjene usklađenosti s ovom Uredbom, u skladu s relevantnim zakonodavstvom o zaštiti osobnih podataka i zaštiti povjerljivih informacija;

(b) izdavati upozorenja pružateljima usluga političkog oglašavanja u vezi s njihovim neispunjavanjem obveza iz ove Uredbe;

(c) naložiti prestanak povreda i zahtijevati od sponzora ili pružateljâ usluga političkog oglašavanja da poduzmu korake potrebne za usklađivanje s ovom Uredbom;

(d) izreći ili zahtijevati od pravosudnog tijela da izrekne novčane kazne ili financijske sankcije ili druge financijske mjere prema potrebi;

(e) prema potrebi izreći periodične penale ili zatražiti od pravosudnog tijela u svojoj državi članici da to učini;

(f) prema potrebi izreći korektivne mjere razmjerne povredi i potrebne da se ona djelotvorno okonča ili zatražiti od pravosudnog tijela u svojoj državi članici da to učini;

(g) objaviti izjavu u kojoj se utvrđuju pravne i fizičke osobe odgovorne za povredu obveze utvrđene u ovoj Uredbi i priroda te povrede;

(h) provesti inspekcije ili zatražiti od pravosudnog tijela da naloži ili odobri inspekcije svih prostora kojima se pružatelji usluga političkog oglašavanja koriste u svrhe povezane s njihovom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću, ili zatražiti od drugih javnih tijela da to učine kako bi se ispitale, zaplijenile, uzele ili pribavile kopije informacija ili izvaci informacija u bilo kojem obliku, bez obzira na medij na kojem su pohranjene.

6. Države članice osiguravaju da nacionalna nadležna tijela raspolažu svim potrebnim sredstvima za obavljanje svojih zadaća na temelju ove Uredbe, uključujući dostatne tehničke, financijske i ljudske resurse za adekvatan nadzor usklađenosti sponzora i pružateljâ usluga političkog oglašavanja, u okviru njihove nadležnosti na temelju ove Uredbe.

7. Države članice osiguravaju djelotvornu i strukturiranu suradnju i koordinaciju na nacionalnoj razini među svim relevantnim tijelima iz stavaka od 1. do 4. kako bi se olakšala brza i sigurna razmjena informacija o pitanjima povezanima s izvršavanjem njihovih nadzornih zadaća i zadaća izvršavanja te ovlasti na temelju ove Uredbe, među ostalim obavješćivanjem o otkrivenim povredama koje su relevantne za druga tijela, dijeljenjem saznanja i stručnog znanja te suradnjom na primjeni i izvršavanju relevantnih pravila.

8. Nacionalne kontaktne točke koje države članice imenuju na temelju stavka 9. drugog podstavka periodično se sastaju na razini Unije u okviru mreže nacionalnih kontaktnih točaka. Mreža nacionalnih kontaktnih točaka služi kao platforma za redovitu razmjenu informacija i najboljih praksi te za strukturiranu suradnju između nacionalnih kontaktnih točaka i Komisije u svim aspektima ove Uredbe. Posebno, mreža nacionalnih kontaktnih točaka olakšava suradnju na razini Unije u pogledu primjene i izvršavanja ove Uredbe te u suradnji s relevantnim dionicima olakšava pripremu smjernica za potporu sponzorima i pružateljima usluga političkog oglašavanja radi ispunjavanja zahtjeva iz ove Uredbe. Mreža nacionalnih kontaktnih točaka sastaje se najmanje dvaput godišnje i, ako je potrebno, na propisno obrazložen zahtjev Komisije ili države članice. Ona blisko surađuje s europskom mrežom za suradnju u području izbora, Europskom skupinom regulatora za audiovizualne medijske usluge i drugim relevantnim mrežama ili tijelima kako bi se olakšala brza i sigurna razmjena informacija o pitanjima povezanima s nadzorom i izvršavanjem ove Uredbe. Komisija sudjeluje na sastancima mreže nacionalnih kontaktnih točaka i pruža administrativnu potporu.

9. Ako država članica imenuje više od jednog nadležnog tijela, osigurava da su zadaće svakog od tih tijela jasno definirane i da ona blisko i djelotvorno surađuju u obavljanju svojih zadaća.

Svaka država članica imenuje jedno nadležno tijelo kao nacionalnu kontaktnu točku na razini Unije za potrebe svih aspekata ove Uredbe.

Nacionalne kontaktne točke podupiru i olakšavaju djelotvornu suradnju među nacionalnim nadležnim tijelima i s nacionalnim kontaktnim točkama drugih država članica. Države članice objavljuju podatke za kontakt svojih nacionalnih kontaktnih točaka. Dotične države članice ako je relevantno priopćuju imena drugih nadležnih tijela i njihove zadaće mreži nacionalnih kontaktnih točaka.

Članak 23.

Prekogranična suradnja

1. Usklađenost pružateljâ usluga političkog oglašavanja i sponzorâ s ovom Uredbom podliježe nadležnosti države članice u kojoj pružatelj usluga ima poslovni nastan. U slučaju da pružatelj usluga ima poslovni nastan u više država članica, smatra se da je u jurisdikciji države članice u kojoj ima glavni poslovni nastan.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 22. stavke 1. i 2. i stavak 1. ovog članka, nadležno tijelo ili nadležna tijela svih država članica surađuju i jedni drugima pomažu prema potrebi.

3. Nakon primitka opravdanog zahtjeva drugog nadležnog tijela, nadležno tijelo pruža pomoć drugim nadležnom tijelu, bez nepotrebne odgode i najkasnije jedan mjesec nakon primitka zahtjeva, kako bi se nadzorne mjere ili mjere izvršavanja iz članka 22. stavka 5. mogle provesti na djelotvoran, učinkovit i dosljedan način. Nadležno tijelo**,** nakon primitka obrazloženog zahtjeva za informacije od nadležnog tijela druge države članice, putem nacionalnih kontaktnih točaka iz članka 22. stavka 9. pruža tom nadležnom tijelu potrebne informacije bez nepotrebne odgode i najkasnije 14 dana nakon primitka zahtjeva. Taj se rok može produljiti na jedan mjesec u slučajevima koji zahtijevaju dodatnu istragu ili informacije od više nadležnih tijela.

4. Ako nacionalno nadležno tijelo države članice ima razloga sumnjati da je ova Uredba prekršena na njezinu državnom području, obavješćuje nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana pružatelja i, prema potrebi, od njega traži da ocijeni pitanje i poduzme potrebne istražne mjere i mjere izvršavanja iz stavka 7.

5. Obavijest na temelju stavka 4. mora biti potkrijepljena, propisno obrazložena i razmjerna i navoditi barem sljedeće:

(a) informacije koje omogućuju identifikaciju sponzora ili pružatelja usluga političkog oglašavanja;

(b) opis relevantnih činjenica, relevantne odredbe ove Uredbe i razlozi zbog kojih nadležno tijelo koje je poslalo obavijest sumnja na povredu ove Uredbe, uključujući, prema potrebi, opis okolnosti koje omogućuju procjenu kriterija utvrđenih u članku 25. stavku 4.;

(c) informacije o tome gdje se relevantni politički oglas ili njegova kopija mogu pronaći;

(d) sve ostale informacije koje nadležno tijelo koje je poslalo obavijest smatra relevantnima, uključujući, prema potrebi, informacije prikupljene na vlastitu inicijativu.

6. Ako nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana nema dovoljno informacija za djelovanje na temelju obavijesti primljene u skladu sa stavkom 4., ono može zatražiti dodatne informacije od

nadležnog tijela koje je uputilo obavijest. Kada primi takav zahtjev, nadležno tijelo dostavlja tražene informacije bez nepotrebne odgode.

Rok iz stavka 7. suspendira se do dostavljanja tih dodatnih informacija.

7. Nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana bez nepotrebne odgode i najkasnije jedan mjesec nakon primitka obavijesti iz stavka 4. ili, ako je primjenjivo, informacija iz stavka 6. nadležnom tijelu koje je uputilo obavijest i mreži nacionalnih kontaktnih točaka priopćuje svoju procjenu povrede na koju se sumnja i informacije o istražnim mjerama ili mjerama izvršavanja koje su poduzete ili se namjeravaju poduzeti kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.

8. Ako se istraga navodne povrede odnosi na pružanje usluga političkog oglašavanja u jednoj ili više država članica u kojima pružatelj usluga političkog oglašavanja nema svoj glavni poslovni nastan, nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana može pokrenuti i voditi zajedničku istragu uz sudjelovanje dotičnog nadležnog tijela ili dotičnih nadležnih tijela iz tih država članica:

(a) na vlastitu inicijativu i nakon dobivanja suglasnosti od nadležnog tijela koje je primilo zahtjev ili više takvih tijela; ili

(b) nakon zahtjeva drugog nadležnog tijela ili više njih, na temelju osnovane sumnje da usluge političkog oglašavanja koje je izvršio pružatelj usluga političkog oglašavanja s poslovnim nastanom u državi članici glavnog poslovnog nastana pružanjem usluga političkog oglašavanja prekršio ovu Uredbu ili znatno utjecao na pojedince na državnom području nadležnog tijela ili tijelâ koja podnose zahtjev.

9. Za potrebe stavka 8. nadležno tijelo koje traži pokretanje zajedničke istrage dostavlja drugom nadležnom tijelu ili tijelima informacije iz stavka 5. Ako nadležno tijelo odluči da neće sudjelovati u zajedničkoj istrazi, drugom nadležnom tijelu ili tijelima o tome dostavlja obrazloženo objašnjenje.

10. Tijekom provođenja zajedničke istrage nadležna tijela surađuju u dobroj vjeri i prema potrebi izvršavaju svoje istražne ovlasti u svrhu istrage navodne povrede. Nadležna tijela koja provode zajedničku istragu međusobno se obavješćuju o svim relevantnim mjerama izvršavanja koje pokreću ili namjeravaju pokrenuti.

Članak 24.

Pravo na podnošenje pritužbe

Ne dovodeći u pitanje druge administrativne postupke ili pravne lijekove, nadležna tijela propisno postupaju u odnosu na svaku obavijest o mogućim povredama ove Uredbe i na zahtjev obavješćuju osobu ili subjekt koji su uputili obavijest o daljnjim poduzetim radnjama. Tijekom posljednjeg mjeseca prije izbora ili referenduma sa svim obavijestima primljenima u vezi s tim izborima ili referendumima postupa se bez nepotrebne odgode.

Nadležna tijela bez nepotrebne odgode prosljeđuju pritužbe koje su u nadležnosti drugog nadležnog tijela u drugoj državi članici tom nadležnom tijelu.

Članak 25.

Sankcije

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama ili prema potrebi o drugim mjerama koji su primjenjivi na sponzore ili pružatelje usluga političkog oglašavanja za povrede članaka od 5. do 17., članaka 20. i 21. te poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale njihovu pravodobnu provedbu.

Predviđene sankcije su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Pri utvrđivanju pravila o sankcijama države članice uzimaju u obzir pravila kojima se uređuju sloboda tiska i sloboda izražavanja u drugim medijima te pravila ili kodeksi kojima se uređuje novinarska struka.

2. Najviši iznos financijskih sankcija koje se mogu izreći temelji se na ekonomskoj sposobnosti subjekta koji podliježe sankcijama, a to je:

(a) 6 % godišnjeg prihoda ili proračuna sponzora ili pružatelja usluga političkog oglašavanja kako je primjenjivo i ovisno o tome koji je iznos viši; ili

(b) 6 % godišnjeg prometa sponzora ili pružatelja usluga političkog oglašavanja na svjetskoj razini u prethodnoj financijskoj godini.

3. Države članice do 10. siječnja 2026. obavješćuju Komisiju o tim pravilima i tim mjerama te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

4. Pri odlučivanju o vrsti sankcije i njezinoj razini, dužna se pažnja u svakom pojedinom slučaju posvećuje, među ostalim, sljedećem:

(a) prirodi, težini, ponavljanju i trajanju povrede;

(b) ima li povreda obilježje namjere ili nepažnje;

(c) svim radnjama poduzetim radi ublažavanja bilo kakve štete;

(d) svim relevantnim prethodnim povredama i svim ostalim otegotnim ili olakotnim čimbenicima primjenjivima na okolnosti slučaja;

(e) stupnju suradnje s nadležnim tijelom; i

(f) veličini i ekonomskoj sposobnosti subjekta koji podliježe sankcijama, ako je primjenjivo.

5. Povrede članaka 5., 7., 11., 12., 13., 15., 16. i 18. smatraju se osobito teškima ako se odnose na političko oglašavanje objavljeno ili diseminirano tijekom posljednjeg mjeseca prije izbora ili referenduma i koje je usmjereno na građane države članice u kojoj se relevantni izbori ili referendum organiziraju. Države članice mogu izreći i periodične penale kako bi primorale sponzore, pružatelje usluga političkog oglašavanja i izdavače političkih oglasa da zaustave tešku i opetovanu povredu ove Uredbe.

6. Za povrede obveza utvrđenih u člancima 18. i 19. ove Uredbe nadzorna tijela iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 mogu u okviru svoje nadležnosti izreći novčane kazne u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) 2016/679 do iznosa iz članka 83. stavka 5. te uredbe.

7. Za povrede obveza utvrđenih u člancima 18. i 19. ove Uredbe Europski nadzornik za zaštitu podataka iz članka 52. Uredbe (EU) 2018/1725 može u okviru svoje nadležnosti izreći novčane kazne u skladu s člankom 66. Uredbe (EU) 2018/1725 do iznosa iz članka 66. stavka 3. te uredbe.

8. Države članice svake godine izvješćuju Komisiju o sankcijama izrečenima radi izvršavanja odredbi ove Uredbe, a osobito o vrsti primijenjenih sankcija i iznosu novčanih kazni i financijskih sankcija. Komisija te informacije uzima u obzir pri sastavljanju izvješća koje se zahtijeva na temelju članka 27.

Članak 26.

Objavljivanje datumâ izbora i referendumâ

1. Države članice objavljuju datume svojih izbora, referenduma i, ako je primjenjivo, izbornih razdoblja, na lako dostupnom mjestu i uz odgovarajuće upućivanje na ovu Uredbu.

2. Komisija osigurava portal u okviru kojeg koje države članice navode, odmah nakon objave, datume svojih izbora, referenduma i, ako je primjenjivo, izbornih razdoblja. Portal je javno dostupan.

Poglavlje V.

Završne odredbe

Članak 27.

Evaluacija i preispitivanje

U roku od dvije godine nakon svakih izbora za Europski parlament, Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o evaluaciji i preispitivanju ove Uredbe. To se izvješće objavljuje i u njemu se procjenjuje potreba za izmjenom ove Uredbe, osobito u pogledu:

(a) područja primjene ove Uredbe i definicije političkog oglašavanja iz članka 3. točke 2.;

(b) djelotvornosti ove Uredbe u pogledu specifičnih sredstava političkog oglašavanja;

(c) djelotvornosti mjera transparentnosti, osobito izjave i mehanizama za utvrđivanje političke prirode usluge oglašavanja ili oglasa kako je predviđeno u člancima 7. i 8.;

(d) djelotvornosti pravila kojima se ograničava obrada osobnih podataka za potrebe tehnika ciljanja i tehnika isporuke oglasa;

(e) djelotvornosti strukture za nadzor i izvršavanje kao i vrste i iznosa sankcija koje izreknu države članice;

(f) učinka ove Uredbe na medijske aktere koji se smatraju mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima u skladu s člankom 3. stavcima 1., 2. i 3. Direktive 2013/34/EU;

(g) djelotvornosti ove Uredbe s obzirom na tehnološki, znanstveni i drugi razvoj;

(h) međudjelovanja ove Uredbe s pravnim aktima Unije iz članka 2. stavka 3.;

(i) napretka postignutog u uspostavi europskog repozitorija i njegova kasnijeg funkcioniranja.

Članak 28.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 12. stavka 6. i članka 19. stavka 5. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od 9. travnja 2024. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od 4 godine. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 12. stavka 6. i članka 19. stavka 5. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 12. stavka 6. ili članka 19. stavka 5. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 29.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 30.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

2. Primjenjuje se od 10. listopada 2025. Međutim, u okviru područja primjene ove Uredbe, članak 3. i članak 5. stavak 1. primjenjuju se od dana njenog stupanja na snagu.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 13. ožujka 2024.

Za Europski parlament

Predsjednica

R. METSOLA

Za Vijeće

Predsjednica

H. LAHBIB

([1]) SL C 275, 18.7.2022., str. 66.

([2]) SL C 301, 5.8.2022., str. 102.

([3]) Stajalište Europskog parlamenta od 27. veljače 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 11. ožujka 2024.

([4]) Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 277, 27.10.2022., str. 1.).

([5]) Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

([6]) Uredba (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada (SL L 317, 4.11.2014., str. 1.).

([7]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

([8]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

([9]) Direktiva (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošačâ i stavljanju izvan snage Direktive 2009/22/EZ (SL L 409, 4.12.2020., str. 1.).

([10]) Presuda Suda od 4. srpnja 2023., Meta Platforms i dr. (Conditions générales d'utilisation d'un réseau social), C-252/21, ECLI:EU:C:2023:537.

([11]) Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010., str. 1.).

([12]) SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

([13]) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

([14]) Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.).

([15]) Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama)(SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

([16]) Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi") (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).

([17]) Direktiva 2006/114/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o zavaravajućem i komparativnom oglašavanju (SL L 376, 27.12.2006., str. 21.).

([18]) Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.).

([19]) Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.).

([20]) Uredba (EU) 2019/1150 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o promicanju pravednosti i transparentnosti za poslovne korisnike usluga internetskog posredovanja (SL L 186, 11.7.2019., str. 57.).

([21]) SL C 145, 1.4.2022., str. 12.

ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj

ISSN 1977-0847 (electronic edition)